

Zasavski rudarčnik

★ Glasilo Osvobodilne fronte okraja Trbovlje ★

Leto I.

Trbovlje, 16. januarja 1948.

Štev. 2.

Črni revirji na pragu drugega leta Titove petletke

Zasavska industrija, ena največjih industrijskih bazenov v državi, tako po obsegu kakor po pomembnosti, je uspešno zaključila prvo leto TITOVE petletke, prvo leto našega planskega gospodarstva, prvo leto borbe, ki nas s sigurnostjo vodi v socializem, v lepše in boljše življenje delovnega ljudstva.

Ce se ozremo nazaj na to prvo leto dela in uspehov v okviru petletnega plana, si lahko odkrito priznamo, da so bili naši prvi koraki pri uresničenju nalog, ki so bile postavljene pred nas, nekoliko plahji in negotovi. Poznali smo sicer veličastne primere heroizma dela delavskega razreda Sovjetske zveze, toda lastnih izkušenj nismo imeli. Imeli pa smo trdno, neomajno voljo, elan in zavest, da ves trud, vložen v uspešno izvajanje postavljenih nalog, služi edinole v korist naš samih in da bomo uspehe našega dela res tudi sami uživali.

Danes, ko je za nami prvo leto petletke in ko analiziramo naše delo v letu 1947, lahko za zasavsko industrijo s ponosom ugotovimo, da so naši črni revirji dokazali, da korakajo v prvih vrstah armade dela in da so častno izpolnili svoje naloge, kljub napornemu in težavnemu delu, ki ga opravljajo. To velja v prvi vrsti za naše premogarje, a nič manj za delavstvo cementarne v Trbovljah, steklarne v Hrastniku in ostale industrijske panoge v Zasavju.

Kljub doseženim uspehom, pa se moramo zavedati, da so bile pri našem delu napake. Ni dovolj tolažiti se s staro prislovico, da kdor dela, ta tudi greši, marveč moramo dan za dnem sistematično odpravljati te napake, izboljševati tehnične in higienske prilike na delovnih mestih, utrjevati delovno disciplino, še boljše in uspešnejše sodelovanje uprav in sindikatov; na ta način bomo bolj gotovo in mnogo lažje dosegali in presejali plan.

S temi mislimi stopajmo v novo obdobje TITOVE petletke. Izkoristi-

mo izkustva, ki smo si jih pridobili v prošlem letu in ki naj nam bodo kačipot za nadaljnje delo. Naša skupna dolžnost in dolžnost vsakega posameznika bodi, da z novim elanom in še večjo požrtvovalnostjo poprima za delo, da bodo naši uspehi v tekočem letu še večji in vidnejši in da bomo tudi zgled, kaj zmora svobodno ljudstvo s svobodnim delom. Naše delo nam daje moč in samozavest in to nam bo zajamčilo napredek in neodvisnost.

Predvsem naj bo naša skrb, da nam ne bi morda lanskoletni uspehi uspravili, marveč da takoj v začetku leta krepko zgrabimo za delo, da stalno izpopolnjujemo dnevne plane, da ne bi imeli konec mesecev težkoč. Ostale industrije potrebujejo naše produkte vsakodnevno in vedno več in zato računajo na stalen in naraščajoč dotok teh proizvodov. Torej enako-

mernost in stalno povečevanje proizvodnje bodi naš cilj.

Razume pa se, da moramo našemu delavstvu nuditi tudi vso pomoč in podporo pri njegovih prizadevanjih. Posebno paznjo je posvetiti prehrani in preskrbi, odmorom, izboljšanju delovnih pogojev itd., kar bodi poleg uprav, dolžnost sindikalnih forumov.

Pri vsem našem delu in naporih pa se moramo zavedati, da gospodarskih uspehov ne bomo mogli dosežati, če se ne bomo istočasno dvigali tudi kulturno in politično. Posebno politična aktivnost nam je potrebna pri premaganju težav, ki nas čakajo na gospodarskem polju.

Upoštevač to, izkušnje prvega planskega leta, nenehno se boreč za odpravo vseh napak in s povečanim delavnim elanom, stopajmo onosno v drugo leto TITOVE petletke in nadaljnje zmago so nam zagotovljene.

Uspehi slovenskih premogovnikov meseca decembra

V ponedeljek je bila v Zveznem tajništvu delavcev in nameščencev rudarske industrije Slovenije v Trbovljah tekmovalna konferenca, ki je imela namen, do ločiti zmagovalca med slovenskimi rudniki v drugem mesecu majskega tekmovanja.

Na podlagi poročil posameznih rudnikov je komisija ugotovila, da je v skupini A zasedel prvo mesto ponovno rudnik Velenje, ki je v decembru presejal mesečni plan za 20,86%. Vsi večji rudniki v Sloveniji so plan v mesecu decembru dosegli, kar kaže, da so uprave rudnikov, sindikalne podružnice in delovni kolektivi res dali vse iz sebe, da dosežejo čim večjo proizvodnjo. V posameznih rudnikih bi bili rezultati lahko še boljši, pa so neopravičeni izostanki uspeha zavirali. Delovni zavesti ostalih delavcev pa gre vse priznanje za to, da so mnogi rudniki pred rokom izpol-

nili letni plan. Rudnik Velenje, je v decembru od vseh rudnikov Slovenije dosegel najboljše rezultate. Prekoračenje plana za skoraj 21% kaže, da je delovni kolektiv velenjskega rudnika eden najboljših rudarskih delovnih kolektivov Slovenije. Tudi ostale številke kažejo, da so v Velenju res trdno zgrabili za delo. Proizvodnja premoga na enega delavca se je povečala za 11,6%. Kvaliteta premoga se je zboljšala za 13%; pri materialu so dosegli naslednje prihranke: pri lesu 12,3%, pri razstrelivu pa 28,7%. Neopravičenih izostankov ima rudnik Velenje 0,89%, zaradi bolezni 8,81%, upravičenih pa 1,48%.

Drugo mesto je zasedel rudnik Trbovlje, ki je v decembru presejal mesečni plan za 8,7%. Da je bil v rudniku Trbovlje letni plan dosežen in presežen, je bilo treba obratovati tudi ob nedeljah in zunanje delavce zaposliti pri notranjih delih. Rudnik Trbovlje ima v mesecu decembru precejšnje število neopravičenih izostankov in bolniških izostankov. Neopravičenih izostankov ima 1,8%, zaradi bolezni 6,7%, upravičenih izostankov pa 0,9%. Proizvodnja enega delavca je zaostajala nasproti planu še za 1,2%. Pri lesu so prihranili 12,1%, pri razstrelivu 43,3%. Med obrati je bil najboljši zapadni obrat, ki je plan presejal za 19,1%, medtem ko je vzhodni obrat zaostal za 1,3% pod planom. Ima pa vzhodni obrat velike tehnične ovire v jami. Razumljivo je, da je dnevni kop Dobrna zaradi vremenskih razmer zaostal in je bil za 12,8% pod planom. V rudniku Trbovlje so zaradi pomanjkanja delovne sile začeli zaposlovati tudi žene pri jamskih delih. Zelo ostre ukrepe se izdali proti neopravičenim izostankom tako da tisti, ki neopravičeno izostane, ne dobi 4. obroka živil, ki so namenjene jamskim delavcem.

Tretje mesto je dosegel rudnik Hrastnik, ki v mesecu novembru ni dosegel

plana, v decembru pa ga je presejal za 9,5%. Rudnik Hrastnik se je v novembru boril z velikimi težkočami, ki jih je v decembru odstranil. Proizvodnja na enega delavca ni dosežena za 12,8%. Pri lesu so prihranili 17,2%, pri razstrelivu pa 23,6%. Vseh izostankov je 11,7%. Rudnik Hrastnik je dosegel sicer boljši rezultat v proizvodnji kakor rudnik Trbovlje, vendar ima večje število neopravičenih izostankov.

Cetrto mesto je zasedel rudnik Zagorje, ki je v decembru presejal plan za 2,5%. Proizvodnja premoga, ki je določena po planu na enega delavca ni dosežena za 8,1%. Rudarski kolektiv Zagorja se je v decembru boril z različnimi defekti in okvarami v jami in zato ni dosegel boljšega rezultata. Medobratno tekmovanje v decembru je pozivilo vso borbo za izpolnitev plana. Rudnik Zagorje ima izmed vseh rudnikov v Sloveniji največ podpisanih individualnih obvez in to 99,5%.

Peti v skupini A je rudnik Senovo, kjer imajo še vedno težke jamske prilike in ogenj, kar je oviralo proizvodnjo. Zato je proizvodnja zaostajala nasproti planu za 21,95%.

REPUBLIKSI RUDNIKI

V skupini B je zasedel prvo mesto rudnik Huda jama (Laško), ki je mesečni plan presejal za 11,5%. Proizvodnja na enega delavca se je zvišala za 16,4%, pri surovinah so prihranili 35,6%. Neopravičenih izostankov ima rudnik Laško 0,2%, zaradi bolezni 8,3%, upravičenih izostankov pa 1,9%.

Drugo mesto je zavzel rudnik Kočevje, ki je presejal mesečni plan za 4,85%, vseh izostankov ima 10,06%.

Tretje mesto je zasedel rudnik Krmelj (St. Janž), ki je presejal plan za 13%, ima pa večje število izostankov kakor rudnik Kočevje, in to 16,1%.

Cetrto mesto je pripadlo rudniku Kanžarica pri Crnomlju, kjer je delovni kolektiv pokazal mnogo iniciative. Rudnik Kanžarica dosega delovne norme po zaslugi udarnikov, ima pa tudi mladinsko številko, ki presega norme povprečno po 12%.

Peto mesto je zasedel rudnik Zabukovca, ki je presejal mesečni plan za 0,8%. Letni plan pa je rudnik Zabukovca presejal za 10,4%.

Šesto mesto je zavzel rudnik Pečovnik, ki je presejal mesečni plan za 16,7%, ima pa 6% neopravičenih izostankov in zaradi bolezni 12%, zaradi česar je tudi zasedel slabše mesto kakor Zabukovca.

Na sedmem mestu je rudnik Globoko, ki ni dosegel plana za 35,2%. Ima 22,8% neopravičenih izostankov, zaradi bolezni 25,7%, upravičenih pa 21,4%.

V skupini C je rudnik živega srebra v Idriji presejal mesečni plan za 25,06%. Ostali rudniki v skupini C še niso oepnjeni, ker tudi v decembru niso poslali nobenih poročil. Tekmovalna komisija je ugotovila skrajno malomarnost naslednjih rudnikov skupine C: Mežica, Sitarjevec pri Litiiji, Črna-Kalnin, rudnik barita Pleše pri Skofljici in petrolejski vrelci v Dolnji Lendavi. Ti rudniki kljub večkratnim opominom niso poslali poročil ter na ta način izpadli iz tekmovanja v decembru.

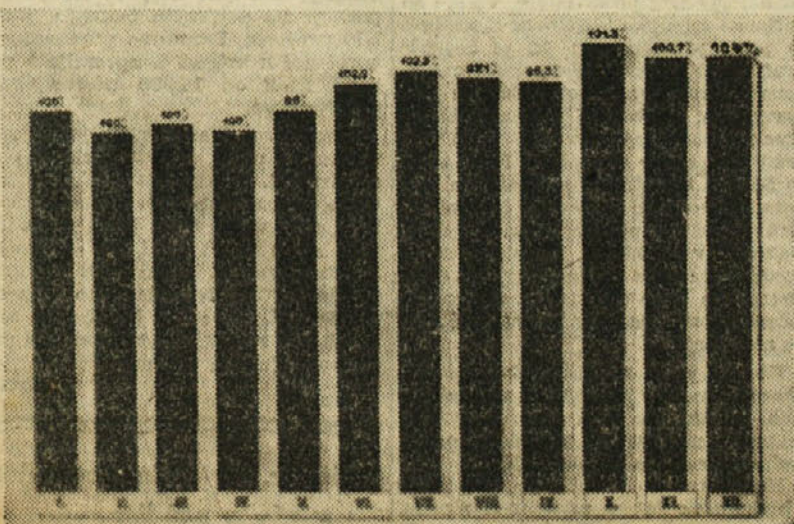

Diagram mesečnih uspehov rudnikov »Zasavskega bazena«

Pred II. kongresom AFŽ Jugoslavije

Žene okraja Trbovlje se pripravljajo na II. kongres

Samo še malo dni nas loči od drugega kongresa, kjer bomo polagale obračun našega dela in sprejele nove naloge. Pristopile smo k izvajanju sklepov, sprejetih na okrajnem plenumu. Vsi morajo biti izpolnjeni!

Ce hočemo izpolniti vse naloge, ki jih pred nas postavlja drugo leto petletke, moramo v predkongresnem tekmovanju utrditi našo organizacijo, vključiti v Osvobodilno fronto vse, ki vanjo spadajo, to je vse poštene, ki hočejo graditi nepremagljivo, gospodarsko neodvisno in vsakega izkoriščanja prosto domovino, ki bo vsakemu delovnemu človeku nudila prijeten dom, dovolj kruha in kulturni napredek. Osvobodilna fronta, ki je bila edina sposobna, da je organizirala borbo proti domačim in tujim izkoriščevalcem, je bila tista, ki je vzgojila v naših delavcih, v naši mladini visoko državljansko zavest in zbudila v njih tak delovni polet, da so v tako kratkem času ustvarili številna velika dela, toliko tovarn, toliko stavb, prometnih poti in drugih objektov. Zato naj ne bo žene, naj ne bo delovnega človeka, ki bi še ostal izven Fronte.

Naša industrija je neverjetno zrastle, ker jo je vodilo načrtno, z ljubeznijo do domovine prepojeno delo. Toda naše kmetijstvo ne sme zaostajati, naše kmetijstvo ne sme biti pastorka industrije kot je bilo v kapitalističnih državah, kjer je na račun industrije, ki je služila kot sredstvo

za kopičenje kapitala izkoriščevalskega razreda, kmetijstvo zaostajalo in propadalo. Naše kmetijstvo pa se mora dvigati vzporedno z dvigom industrije. Pri dvigu kmetijske proizvodnje pa bodo odigrale odločilno vlogo naše zadruge, zadržni domovi, ki bodo središče gospodarskega, kulturnega in političnega življenja na vasi. Zato naj ne bo žene, ki ne bi bila seznanjena s pomenom in nalogami zadrug, naj ne bo žene, ki ne bi sodelovala pri organiziranju novih in izpopolnjevanju že obstoječih zadrug, naj ne bo žene, ki ne bi bila članica zadruge.

Naša industrija s svojim naglim razvojem zahteva vedno novih delovnih moči, samo v Sloveniji jih bo potrebovala 30.000. Zato se bodo morale naše žene še v večjem številu kot doslej vključiti v proizvodnjo. S tem bodo koristile skupnosti in same sebi, zakaj šele takrat bo žena resnično svobodna in enakopravna članica nove družbe, ko ne bo odvisna od nikogar.

Pri vsem tem pa ne smemo pozabiti, da zahteva nov čas, nova družbena stvarnost, nove naloge, tudi novega človeka, ki se bo s polnim razumevanjem vključil v delo za skupnost, za lepše življenje vseh delovnih ljudi in s tem tudi za svoje lepše življenje. Toda takega človeka moramo šele vzgojiti. Zato moramo prav tako skrbeti za dvig kulturne ravni, za pravilno vzgojo. Usposabljammo se na čitalnih krožkih, na predavanjih in

tečajih in neprestano širimo svoje obzorje, izpopolnjujemo svojo izobrazbo. Posvečajmo vsi pažnjo naši mladini, zlasti predšolski, zakaj otrok v teh najmlajših letih pridobi osnovne temelje, na katerih gradi vse svoje življenje. Vzgojajmo že pri naših najmlajših čut tovarštva, čut dolžnosti in odgovornosti, čut do skupnosti, pravičen odnos do dela, pravilno gledanje in vrednotenje okolice, čut pravice in resnice.

In končno moramo imeti vedno pred očmi, da stoji pred nami ogromno delo, ki je združeno s težkimi in morda celo z žrtvami. Ne strašimo se teh težav, zakaj cilj je svetel in lep in zanj ni nobeno delo pretežko. Strnjeni v Osvobodilni Fronti, bomo premagali vse težave in izvojevali zmago. Neizprosni pa moramo biti proti vsem tistim, ki namerno ovirajo naše delo, ki nočejo lepše bodočnosti delovnih množic, ampak samo sebi, na račun in z žulji drugih. Razkrinkujmo jih, onemogočajmo na vsakem koraku njihovo razdiralno delo!

Žene delavke, žene kmetice, žene intelektualke! Za dvig industrijske proizvodnje, za dvig kmetijske proizvodnje, za kulturni napredek in vzgojo novega človeka, — to naj nas vodi v pripravah za drugi kongres, to naj nas vodi ob vstopu v drugo leto petletke, pri vsem našem delu!

Zivel II. kongres AFŽ Jugoslavije!

merih tudi izvedlo. Samo v Trbovljah se je na ta način vključilo v produkcijo 249 žena. Danes srečaš revirsko ženo pri vseh delih, tudi že v jami, kjer so zaposlene, kot spremeljavalke električnih vlakov, pri dvigalih in črpalkah.

Nove ženske delovne moči stopajo v proizvodnjo, toda te novinke je treba usposobiti za to delo, da bo čim uspešnejše.

Žene delavke na dnevnem kopu Dobrna, rudnik Trbovlje so sklenile, da bodo posvetile vsi pažnjo novinkam, jih poučile in naučile, da bodo postale mojstri svojega dela in čim več dorinesle k dvigu produkcije.

Predkongresno delo žena v Čemšeniku

Predkongresno delo je zajelo ženske v Čemšeniku, ki so se vključile v tekmovanje z ostalimi kraji in hočejo biti med prvimi. Po okrajnem plenumu AFŽ so takoj pristopile k delu in izvajanju sklepov. Ker stari odbor ni bil kos nalogam, so najprej izvedle reorganizacijo odbora. Na prvem sestanku so razpravljale o gradnji zadržnih domov, kot najbolj važni nalogi v letošnjem letu. Sklenile so, da bodo nudile vso pomoč novoizvoljenemu odboru, se udeleževale sej in vse žene seznanjale z nalogami KLO v zvezi z izvajanjem plana. Ker še niso imele otroške obiskovalke, so jo na sestanku izvolele. Ustanovile so nadalje še sadjarški aktiv, ki naj preskrbi, da bo sadno drevje pravočasno očiščeno. Žene kraja Čemšenik so 100% vključene v OF. Delo žena v Čemšeniku je lahko za zgled vsem ostalim odborom AFŽ okraja Trbovlje.

Tudi ljudska univerza je potrebna v Trbovljah

Ljudska univerza v Trbovljah se v letošnji sezoni nikakor ne more oživetiti. Dočim je v lanski sezoni uspešno izvršila svojo nalogo, to letos ne gre. Čeravno je odbor ljudske univerze pripravil bogat program, je dvorana delavskega doma bila ob zadnjem predavanju dne 6. I. 1948. prazna. Na programu je bilo predavanje rudarskega strokovnjaka ing. Petriča »O uspehih in pomanjkljivosti prvega leta v Zasavskem bazenu«. Ob 6. uri je bilo še nemogoče začeti s predavanjem, kakor je bilo napovedano, ker se je pred tem vršila kino predstava češkega filma »Prstan« v nabito polni dvorani. Kritiko tega filma ne bom navajal, ker ga je že primerno ocenila Ljudska pravica 4. jan. 1948. Stvar je tudi v tem, da je bila pri kino predstavi navzoča večina samo mladina, ki je z zadovoljstvom gledala film, ni pa našla vohoda za predavanje ljudske univerze. Ob pol 7. uri je bilo reci in piši 20 ljudi, ki so imeli interes za to važno predavanje, ki se zato ni vršilo.

Pri tej priliki bi omenil, še zadnje predavanje ljudske univerze: »Po poti četrtje in pete ofenzive«, na katero je prišel predavatelj iz Ljubljane. Slika je bila ista, najprej deset ljudi, pozneje po polurnem čakanju, jih je bilo petdeset. Zanimivo predavanje o borbi naših brigad je spremljalo petdeset ljudi od 14.000 trboveljskega prebivalstva.

Mnogokrat pravijo naši ljudje: raje vidimo če pride, kdo iz Ljubljane ali od drugod. Enkrat za vselej se moramo zavedati, da tudi z domačimi silami gre, vsem nam je še potrebno, učiti se in zopet učiti. To so besede, ki jih je poudaril naš učitelj tovaršar maršal Tito. Ni potrebno posebej poudarjati, da se v bodoče ne sme nikoli več zgoditi, da bi zamujali predavanja ljudske univerze.

Slavko.

Novoletne jelke v Domovih igre in dela

Hrastnik:

Na Silvestrovo ob pol 17. uri so se zbrali v prostorni, svetli učilnici Doma igre in dela zastopniki množičnih organizacij, tov. šolski nadzornik, starši, mladina in pionirji, da prisostvujejo novoletni prireditvi naših

boste vesel, srečni in varni. Prav tako bom čuvala vas, kot serj še pred nedavnim časom čuvala tam zunaj v gozdu vaše očete in mamice, ki so se neustrašeno borili za svobodo — za vašo svobodo, za vašo lepšo bodočnost.

Dom igre in dela v Trbovljah

malčkov. Na sporedu so bile deklamacije, petje, rajalne vaje in narodna kola. Dobro pripravljene, neplašljivo in srčno so podajali točko za točko. Nad vse je bil prisrčen prizorček »Srček vroč imam«. Kako so zažarela očesa, ko so srček podarili maršalu Titu, ki čuva našo domovino in s kakim zadovoljstvom so pomahale ročice, da ga nimajo več, ker so ga podarili njemu, ki jih ljubi. Trud, ki so ga naše vrle vzgojiteljice vložile v prireditveno delo, je bil z doseženim uspehom stotero poplačan.

Po programu so se otroci zbrali pod novoletno jelko v igralnici, kjer so doživeli veselo presenečenje: novi jahalni konjčki, gugalni stolčki, igrače vseh vrst in za vsakega vrečica dobrega sladkega peciva in bonbonov, vse to je čakalo v odkrili zasmežene jelke, ki je s svojimi vejami rahlo božala drobne glavice, kot bi jim hotela spregovoriti: V mojem okrilju

Po obdaritvi so bili naši malčki pogosteni v obednici s sladkim kakavom in kremovo rezino.

Težko je opisati občutke, ki so človeka prevzele ob tej prireditvi. Obisk v domu samem, igrice in obdaritev pod novoletno jelko je bilo doživetje, za katerega smo hvaležni našim neumornim vzgojiteljicam, tov. upravnici, ki ne štediti ne truda ne časa organizaciji AFŽ, ki je pripomogla k obdaritvi z izdatno delovno in denarno pomočjo in naši ljudski oblasti, ki je omogočila, da so naši malčki tako dobro in toplo spravljeni.

Trbovlje:

Prav tako je bila prisrčna prireditel v DID-u v Trbovljah, katere so se udeležile tudi številne matere in zastopniki množičnih organizacij. Po lepem in pestrem sporedu, ki so ga pripravili naši malčki in ki je obsegal deklamacije, rajanje in majhen pri-

zorček, je bila pogostitev v obednici. Naši sindikati osrednje delavnice, cementarne in elektrarne so izdelali razne igrače od orodja do štedilnikov in avtomobilov. Kako je našim malčim ob vseh teh dobrotah in lepotah žarelo od veselja obraz, povsod sami vesel obrazli otrok in mater, smen in radost! In vsemu temu veselju se pridružujejo še nove obleke, ki je udarniško sešla trboveljska AFŽ. Nobenih razlik ni več med njimi, vsi so enaki, vsi člani najmlajšega kolektiva, vsak izmed njih že pozna čut tovarštva, čolžnosti do skupnosti: veselili in zabavali se bomo vsi ali nobeden, delali bomo skupno in drug drugemu pomagali, vse bomo storili o pravi časi, tako so že vzgojeni oni, ki jih kolektivno življenje v domu seznanja z vsemi najboljšimi prvinami novega človeka.

Prav tako prisrčno je potekla prireditev v Zagorju ob navzočnosti mater in zastopnikov množičnih organizacij.

Žene okraja Trbovlje pomagajo za dvig proizvodnje

Trbovlje, 10. jan. 1948. Ženske trboveljskega okraja so pravilno razumele naloge, ki jih pred njih postavlja petletni plan. Razumele so, da je osnovna naloga dvig proizvodnje. Vojke so borbo za izboljšanje delovne discipline in proti pijančevanju, ki je največkrat vzrok neopravičenih izostankov. Žene v Hrastniku so organizirale predavanja, v katerih so prikazale škodljive posledice pijančevanja in pri tem kršitev delovne discipline. Prav tako so žene v Hrastniku razkrinkale vse tiste, ki so med delovnim časom zaradi privatnih poslov zapuščali delo. Delavke v steklarni Hrastnik so v predkongresnem tekmovanju sprejele obvezo, da bodo odpravile vse neopravičene izostanke in povečale štednjo na materialu.

Ko se je v rudnikih Zasavskega bazena uvedla izmenjava na deloviščih, so žene po vseh centih izvršile masovna zborovanja in dokazale potrebo izmenjave na deloviščih.

Konkretno so proučevale, pri katerih delih se lahko nadomesti moška delovna sila z žensko in nato podvzele ukrepe, kar se je v večih pri-

Čitajte, širite in dopisujte v naš list

»ZASAVSKI UDARNIK«

Centralne rudarske delavnice „CRD“ Trbovlje

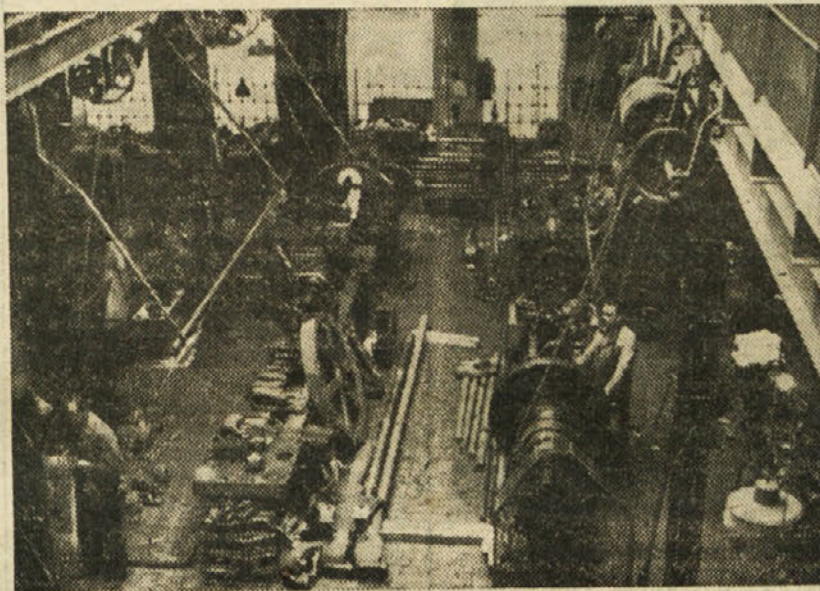
Daleč v časih pred prvo svetovno vojno je treba iskati prve početke skromne rudniške reparaturne delavnice, ki je bila osnovana iz nujne potrebe za vzdrževanje takrat še malega števila rudniških strojev in strojnih naprav. Skromni obseg prostora, kakor tudi takrat razpoložljivi pripomočki, so dovoljevali le najmanjša reparaturna dela. Vse montaže in večja popravila so izvrševali inozemski strokovnjaki iz tovarn takratne Avstro-ogrske in Nemčije. Tik pred svetovno vojno je bila delavnica opremljena z dvema stružnicama, kateri sta bili ponos takratne uprave.

Po prvi svetovni vojni je bila novoustanovljena država brez lastne kovinske industrije in je bila navezana na drag uvoz strojev in strojnih delov, kar je ostalo ves čas obstoja stare Jugoslavije. Nastala je potreba, da se obstoječa delavnica razširi in usposobi tudi za večja popravila rudniških strojnih naprav.

V letu 1924 je takratni vodja delavnice z nekaterimi novimi zidavnimi preuredil staro osrednjo poslopje mehanične delavnice in ustvaril prvi sigurnejši temelj Osrednjih delavnic. V novem posloppju je bilo postavljeno tudi nekaj večjih strojev, tako, da je bilo že mogoče vršiti tudi večja popravila strojnih naprav za vse rudnike takratne Trboveljske premogokopne družbe.

Vendar je bila družba še vedno navezana v pogledu nabave strojev in strojnih delov v pretežni večini na inozemstvo.

Po osvoboditvi se je pričelo novo obdobje tudi v razvoju in delu Osrednjih delavnic. Tega se je v polni meri zavedal tudi ves delovni kolektiv delavnic, ki je zato takoj prve dni v novi Jugoslaviji krepko prijel za

Pogled v strugarno CRD

ogradu sta sklenili izdelovati rudarske stroje v svojih delavnicah. Poleg nekaterih ostalih delavnic v ostalih premogovnih bazenih Jugoslavije je bila tudi Osrednja delavnica rudnika Trbovlje določena kot proizvodnik rudarskih strojev.

Za takoj v letu 1945 je bila potegnjena prva črta pri planiranju novih objektov, ki bodo potrebni za namestitve novih strojev in ki bodo omogočili, da se bodo zaposlili novi delavci v rudarsko kovinski industriji. Nabavili so se novi moderni stroji, izposlovani so bili investicijski krediti in v letu 1947 so pričele rasti okrog dotodanjega matičnega objekta mehanične delavnice novi objekti,

jejo že v številnih rudnikih Jugoslavije. Tudi dvigala, jamske črpalke, jamski in osebni vozički, šahine naprave se uspešno uveljavljajo po naših rudnikih. V konstrukcijskem oddelku se izdelujejo načrti za žičnice, izvozne stroje, separacijske stroje, v delu so že agregati za transportne trakove, ventilatorji in drugi za rudarstvo potrebni stroji. Elektroodsek previja in popravlja elektromotorje in transformatorje za vse rudnike Slovenije. Svojo storilnost, ki je v primeri s predvojnimi delom zrasla za več kot 150 odstotkov, bo še zvišal, ko se bo v kratkem preselil v novourejane, že skoraj dograjene delavnice. Oddelek za rudarske aparate pošilja po vsej državi, v Jugoslaviji prvič izdelane analitske tehtnice in hidrostatične tehtnice za določanje pepela v premogu. Izdelujejo se nadalje hidrometri, diferenčni manometri, depresijski morilci in drugi aparati rudarske stroke.

Mizarski oddelek je zgradil moderno sušilnico za les in izdeluje pohištveno in stavbno mizarska dela.

Da se olajša in pospeši delo strojnih oddelkov, je v delu livarna za manjše litoželezne in barvane kovinske vlitke, modelna mizarna že izdeluje za vključanje potrebne modele.

Delovni kolektiv CRD ustvarja novo industrijo rudarskih strojev, s katero bomo naredili prve korake k osamosvojitvi, da bomo postali neodvisni od tujine, celo nasprotno, poi za naše produkte je odprta na jugovzhod in še dalje.

Veliko skrb posveča CRD tudi vzgoji kadrov. Dobro se zaveda, da brez dobrih delavcev ni uspešne industrije. V vseh oddelkih CRD uporabljajo stroje pod nadzorstvom kvalificiranih delavcev v velikem številu

vajeno, med njimi tudi vajenke, ki so se odločile za poklice mehanike, strugarstva in elektrotehnike. V delavnicah se praktično, v industrijski šoli pa teoretično vzgaja nov kader našega bodočega delovnega kolektiva.

Problemi, ki nastajajo v obratu, se rešujejo na rednih obratnih konferencah sporazumno z delavstvom in upravo. Sindikalni pododbor pomaga aktivno pri reševanju vseh nastalih vprašanj, ker le tako je mogoče z uspehom odstranjevati vse težave, ki se pojavljajo pri tako široko zasnovani zamisli in le na ta način je možno med gradnjo vršiti naprej tudi vse dolžnosti, ki jih narekuje tempo dela in naraščajoče potrebe naših rudnikov.

Trbovlje, ki so bile doslej eden največjih rudarskih centrov v državi, dajejo in bodo še v večji meri dajele vsemu našemu rudarstvu stroje in naprave, brez katerih moderno pridobivanje premoga ni mogoče.

Delovni kolektiv CRD se zaveda, kolikova važnost se polaga v uspeh njegovega dela in bo storil vse za neodvisno izvedbo industrializacije v Titovi petletki.

DELO SINDIKALNEGA PODODBORA CRD

V letu 1945, takoj po zmagi nad okupatorjem in domačimi izdajalci, se je formiral sindikalni pododbor sedanje Centralne rudarske delavnice in sicer: iz Centralnih rudarskih delavnic, Gvido delavnice in Elektro obrata, kateri je zajel stookstotno vse delavstvo in nameščence.

Sindikalni pododbor je z upravo roko v roki vodil vsa dela obnove naših rudnikov, tako da je bila omogočena produkcija premoga. Ker je okupator zadel našemu kmetu v bližnji in daljni okolici toliko gorja, mu opustošil domove in gospodarstva poslopja, je pododbor, zavedajoč se potrebe hitre pomoči, sporazumno s svojim članstvom in upravo organiziral pomožne akcije. Delovne skupine so šle v izseljeniški pas na udarniško delo v treh skupinah in to v Sopoto, v Dole pri Litiji in v St. Jur pod Kumom. Pozneje je šla večja skupina v vas Bočno v Savinjski dolini, katero je okupator v letu 1944 do tal požgal. Delavci CRD so navezali s prebivalci teh krajev stike in so odnosi do tega prebivalstva kar dobri. Razen teh večjih akcij je pododbor organiziral tudi manjše, kjerkoli se je pač tedaj pokazala potreba.

Članji sindikata so si ustanovili takozvano »Čebelico«. Delavec, ki se prostovoljno zaveže, daje v to hranilnico, kolikor pač mesečno lahko pogrša. Tovariš, kateremu je poverjeno upravljanje tega denarja, zbere ta denar mesečno in ga nalaga v denarnem zavodu. Ko gre vlagatelj na dopust, mu izplača prihranjeni denar. Na ta način se omogoči članstvu pravočasna štednja in ob času dopusta prijeten odih.

V letu 1947 so šli člani sindikata CRD zopet kmetom na pomoč in si

Osredkar Valentin, udarnik in dvakratni novator

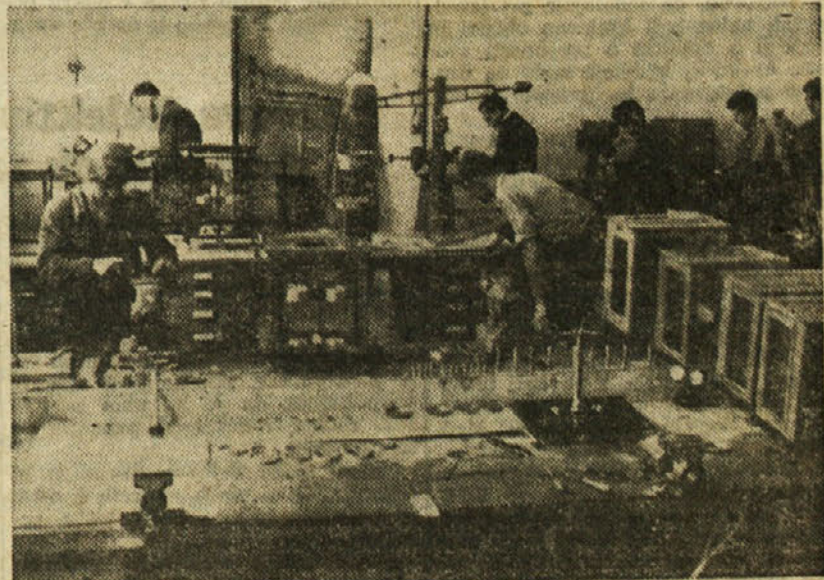
delo, saj dela ni bilo malo. Rudniki so bili po izgonu okupatorja izropani, strojne in električne naprave izrabljene in ravno ta delavnica je s svojimi dolgoletnimi izkušnjami mnogo pripomogla do hitre obnove rudnikov v Zasavju in bila v izdatno pomoč tudi pri obnovi ostalih slovenskih rudnikov. Z nezadostnimi sredstvi je delavnica naredila veliko, tako da lahko ves delovni kolektiv z upravo in sindikalnim pododborom na čelu z zadovoljstvom gleda na dejstvo da je ta, sicer še skromna delavnica v nemajhnih meri pripomogla k temu, da je bila mogoča produkcija premoga, kar je bilo zelo potrebno za splošno obnovo naše opustošene zemlje.

Nova doba pa je stavila Osrednji delavnici tudi nove naloge. Potreba po rudarskih strojih in napravah, ki jih je prodajalska Jugoslavija uvažala iz tujine, je postajala vedno večja in občutnejša. Kovinarska industrija je preobložena z izdelavo industrijskih artiklov za splošno uporabo. Uprava Zasavskih premogovnikov in Generalna direkcija za premog v Be-

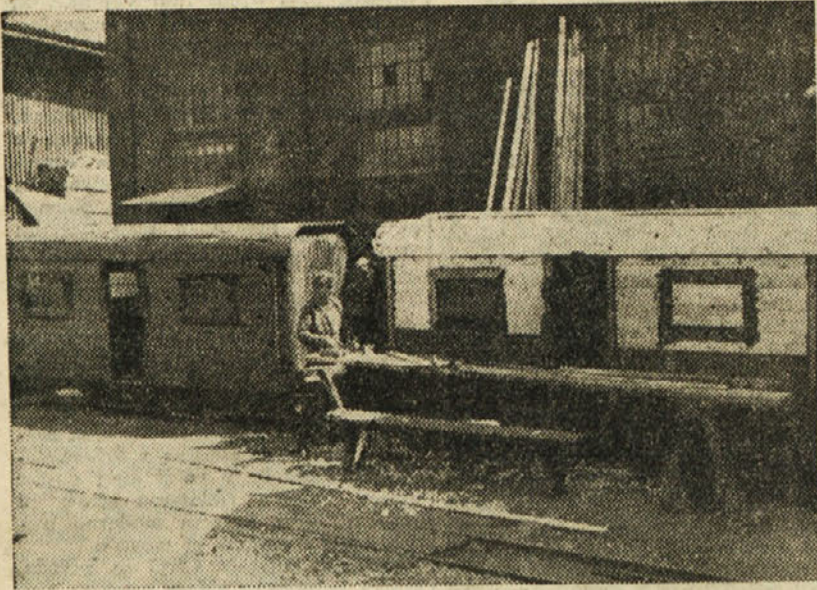
novih delavnic. Osrednja delavnica rudnika Trbovlje se je spremenila v Centralne rudarske delavnice Zasavskega bazena.

Toda tudi zaradi živahnega dela med izgradnjo novih objektov doseganja produkcija ni zastala. Nasprotno. Vsako leto je produkcijski plan CRD večji, tako v pogledu števila posameznih proizvodov, kot v pogledu, števila raznih vrst, za rudarstvo potrebnih strojev. Stroji, zgrajeni v CRD, se že pošiljajo šrom naše ožje, pa tudi širše domovine. Izkušstva, ki jih je delovni kolektiv pridobil v dolgih letih pri popravilih in raznih preureditvah rudarskih strojev, so dragoceno sredstvo, ki jamči, da bodo stroji, izdelani v CRD odgovarjali svojemu namenu, to je, da bodo kos vsem težkočam pri uporabi v rudarstvu. Poleg tega posamezniki v delovnem kolektivu vedno iščejo nova pota in nove metode, s katerimi bi bilo mogoče dvigniti storitev in izboljšati kakovost ter predvsem trpežnost izdelkov.

Motala, izdelana v CRD, obratu-

Oddelek za izdelavo rudarskih aparatov, analitskih in hidrostatičnih tehtnic

Izdelava in popravilo osebnih vozilov za prevoz mostva

cer enkrat v St. Jur pod Kumom in dvakrat v Dole pri Litiji. Članstvo in funkcionarji sindikalnega pododborja skrbijo za povezavo med kmetom in delavcem.

Sindikalni pododbor skrbi, da se vršijo tedensko študijski sestanki, zavedajoč se, da mora delavec nekaj prostega časa posvetiti tudi študiju. Nadalje skrbi za bodoči kader kovi-

narjev in mizarjev, ki bodo mnogo koristili naši razvijajoči se industriji, kajti le tako bomo dosegli boljše bodočnost.

Na kulturno prosvetnem polju ima pododbor že tudi nekaj vidnejših uspehov. Ustanovljen je bil pevski zbor, ki se je dobro obnesel. Na žalost je zaradi tehničnih ovir moral dela začasnou ustaviti. Šahovska sekcija pridno vadi, tudi nogometni aktiv je dosegel že lepe uspehe.

Skupno z upravo je pododbor začel v letu 1947 uvajati norme. Danes dela po njih 25 odstotkov delavcev in presegajo iste povprečno za 22 odstotkov. Ob priliki obletnice naše države je bilo proglašanih 13 udarnikov in racionalizatorjev.

Marsikaj je še v načrtu in bi se že uvedlo, pa žal nekateri delavci ne kažejo zadosti interesa, ker še gledajo na obrat in na sindikalni pododbor z napačnega stališča in menijo, da je odnos do teh še vedno isti kot v stari, predaprilski Jugoslaviji. Sindikalni funkcionar mora danes skrbeti za kulturo in prosveto, za produkcijo, za delovno zavest, za fizikulturo in tudi za preskrbo v okoliščinah in mejah, katere nam narekuje naša gospodarska borba.

valnega dela prvega leta v petletki. Ob zaključku je bilo proglašanih 10 udarnikov in razdeljenih 80 nagrad med najboljše delavce. Podeljeni sta bili dve prehodni zastavi, katere sta sprejela, za najboljši obrat žveplene kisline nagradjenec tovariš Halor Evarist, kot najboljši delavec pa Matjes Anton.

Po razdelitvi nagrad in zastavic je opisal tovariš Brun Franc, predsednik KLO Hrastnik, delo kolektiva tovarne.

Nato je tov. Brun Franc podelil prehodno zastavo najbolj zaslužnemu aktivistu OF tov. Kreže Francu v znak priznanja. Med ostale dobre aktiviste pa je razdelil 16 diplom z osnutkom ustave LRS. Po vsej tej svečanosti je predsednik LMS aktiva Kemične tovarne napovedal 3 mesečno tekmovanje v 9 točkah vsem industrijskim aktivom LMS v Sloveniji.

Po dve in polurnem zgoščenem programu, so množice v dobrem razpoloženju pričakovale leto 1948., z zavestjo, da nas čaka v novem letu mnogo dela pri izgradnji domovine.

Čisti dobiček se prireditve je bil razdeljen med pomoči potrebne starčke, ki so onemogli za časa kapitalističnega sistema, ki jim ni zagiral starostnega zavarovanja.

Vsem aktivom LMS

Mladina Kemične tovarne Hrastnik napoveduje 3 mesečno tekmovanje vsem aktivom LMS, in sicer:

1. Udeležbo študijskih in organizacijskih sestankov bomo povečali od 70% sedanje udeležbe na 95%.
2. Ustanovili bomo delovno četo.
3. Uvedli bomo tekmovanje med skupinami.
4. Uvedli bomo vzorno evidenco v vseh obratih.
5. Obvezujemo se, da bomo od organiziranih mladincev, dvigali strokovni kader za 25%.
6. Organizirali bomo fizikulturno prireditve v vseh panogah.
7. V tekmovanju bomo izvedli več kulturnih prireditev.
8. Da pridobimo čim več naročnikov za časopis »Mladina«.

Bodoče delo sindikalne podružnice in pododborov rudnika Trbovlje

Upravni odbor podružnice je na svoji zadnji seji ugotovil, da so se dosedanja zadana sklepi le delno izvrševali zaradi tega, ker ni bilo zadostne kontrole od strani referentov. Zato je bilo sklenjeno, da mora vsak referent upravnega odbora kontrolirati sklepe, ki so zadani na pododbove.

Vzemimo na primer kulturno-prosvetno delo, ki se je sicer v dramski skupini poživelo, medtem ko ideološkemu sektorju naši funkcionarji ne posvečajo dovolj pozornosti. Če pri sami prodaji brošur, ki so na razpolago po zelo nizkih cenah, naši pododbovi ne posvečajo nobene pozornosti.

Pri postavitvi referentov za kulturno delo bodo morali tajniki in predsedniki pododborov posvetiti več pozornosti in stalno imeti v vidiku, da je treba vzgajati našega človeka v naprednem duhu. Da bo večji obisk pri samih političnih predavanjih je potrebno, da imajo v vidiku celotne masovne organizacije, ker le s tem bo tudi večji obisk na teh predavanjih.

Zavedati se namreč moramo, da je poleg strokovnega dela in usposabljanja potrebno v prvi vrsti politično delo, ki je pogoj za razumevanje pri ustvarjanju boljšega življenja delovnega ljudstva.

Med petletko bomo mehanizirali rudnike in ostale obrate. Proizvodnjo premoga in koks bomo dvignili od 6.068.000 ton v letu 1939 na 16.500.000 ton v letu 1951.

Vprašanje regulacije Trbovelj

Do ustanovitve nove Jugoslavije je veljal za področje Spodnje Stajerske in to za časa Avstro-Ogrske, predaprilske Jugoslavije in za časa okupacije, staveni red za bivšo Vojvodino Stajersko iz leta 1875.

Temu zastarelemu stavenemu redu, ki za podeželske vasi in trge ni predpisoval obveznih regulacijskih načrtov, je pripisati, da kaže večina naših vasi in trgov v splošnem neko neurejenost zazidave. To velja posebno za Trbovlje. Z odkritjem bogatih ležišč rjavega premoga so se Trbovlje iz prvotne neznane kmečke vasice, stisnjene med hribovje, razvile v razmeroma kratkem razdobju v mesto, ki stoji danes po številu prebivalstva na tretjem mestu v Sloveniji. Industrijske naprave, stanovanjske, trgovske in obrtniške hiše so rastle iz tal, gradbeno policijska oblast pa je te gradnje dovoljevala, naslanjajoč se na predpise zgoraj omenjenega konservativnega stavenega reda, birokratično, brez kakršnega koli estetskega in urbanističnega smisla.

Z uvedbo planskega gospodarstva je ljudska oblast LR Slovenije z ozirom na velik razmah gradbene delavnosti, v pravem razumevanju stvari, postavila kot primerno nalogo izvedbo regulacijskih načrtov tudi za podeželje. Urbanistični odsek pri projektivnem Zavodu LRS se trudi zagotoviti vsem krajevnim in mestnim ljudskim odborom širom Slovenije v tem pogledu. Premalo ima na razpolago moči, da bi mogel vsem v polnem obsegu zagotoviti, zato smatramo za potrebno, da sodelujejo pri izvedbi teh nalog tudi krajevne oblasti in faktorji s podatki o posebnosti svojega kraja, ki bi imele vpliv na pravilno načrtovanje in izvedbo regulacije.

V Trbovljah bo zasnova ustrežajočega regulacijskega načrta posebno težka. Ozka, vsenaokoli s hribi obdana kotlina, katere južno polovico zavzema območje rudnika in cementarne, nudi urbanistu le malo razmaha. Edino okno v svet tvori savska dolina z železniško progo in od okupacije dalje s provizorno cesto na desnem bregu Save do Hrastnika, odnosno Zidanega mosta v eno in do Zagorja v drugo smer s še bolj provizornimi mostovi v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju. Doberšen del slednjega je pred nekaj tedni odnesla Sava, hrastniški pa nudi s svojim ugreznjenim vozliščem kaj čuden in uplašujoč pogled. Trboveljski savski most, kaže sicer neko stabilnost je pa zelo ozek in ima na eni in drugi strani tako slabe uvoze, da je prevoz, posebno s težkimi vozili, prav nevaren. Prva naloga bi torej bila, urediti Tr-

bovljam primerno cestno zvezo z ostalim svetom. Cesto bi bilo treba premestiti nad tiri državne železnice, provizorij sedanje zasavske ceste pa rekonstruirati v sodobno avtomobilsko cesto in jo od Zagorja dalje po savski dolini zvezati s cesto preko Litije v Ljubljano.

V trboveljski dolini sam je predvsem rešiti vprašanje komunikacij, kanalizacije v zvezi z regulacijo potoka in zazidalne ploskve. Edina cesta s kolodvora v Trbovlje, ki se vije longitudinalno po dolini je ozka, močno vijugasta in prašna oziroma blatna ter v tej širini že zdavnaj ne zadošča več za živahni promet z motornimi vozili. Uravnavajo, razširitev, ureditev cestnišča in naprava hodnikov za pešce naj bi bila naloga za letošnje leto petletke. Od rudniške restavracije navzgor do trga pred cerkvijo je že za obseg današnjega prometa, ki pa se bo še stopnjeval, potrebna paralelna cesta k obstoječi cesti. Ta se bo vila v svojem spodnjem delu v glavnem ob strugi Trboveljske in bo odprla nova stavišča.

V zvezi z rekonstrukcijo obstoječe in z zgradbo nove ceste je treba istovestno uravnati strugo Trboveljske. Trboveljska nudi danes kaj odvraten pogled. Njena neuravnana struga služi prebivalstvu za odlaganje smeti, v njo se stekajo vsi kanali, tako da služi prav za prav kot odvodni kanal, ki razširja v vročem letnem času ob minimalnem vodnem stanju obupen smrad in je leglo za podgane in druge mrčes. V gosti naseljenem predelu spremeniti odprto strugo v pokrit odvodni kanal, bo rešilo to pereče vprašanje.

Proslava kolektiva kemične tovarne Hrastnik ob zaključku l. 1947

Kolektiv tovarne je decembra tekomal. Vsi obrati so si zadali obveznosti, da bodo zadnji mesec čim več proizvajali, da bo plan čim častneje izpolnjen. V vseh produktih so bile obveznosti, ki so bile postavljene po planskih predpisih, dosežene in celo prekoračene. Znatno prekoračenje je pokazalo, da je bil plan za leto 1947 realen, v nekaterih primerih pa še preniken.

Zaradi slabe delovne discipline in organizacije v prvih mesecih l. 1947 je pokazalo prvo polletje slabe rezultate.

Z aktivizacijo sindikalne organizacije so se organizirali kulturni prosvetni krožki, fizikulturni krožki, ustanovila knjižnica z 900 knjigami,

Urbanistični odsek P. Z. LRS se bavi z napravo generalnega regulacijskega načrta, ki bo podlaga za nadaljnje detajliranje. Za l. 1948 imajo rudnik, cementarna, elektrarna in MLO obsežne gradbene investicijske plane za stanovanjske in poslovne zgradbe. Rudnik je predvsem zainteresiran na smotrni ureditvi okolja med upravnim poslopljem, Vodensko šolo in Rudniško restavracijo. Na tem mestu se namerava zgraditi blok stanovanjskih hiš in velik konzum s centralnim skladišči za preskrbo baze. Vsa ta poslopja bodo razvrščena na tem prostoru tako, da bodo obkrožala velik trg, ki bo služil, kot nekak prometni center, ker se prav na ta prostor stekajo ceste iz rudniških naselij. Cesta, ki sedaj ostro in nepregledno zavije med rudniškim konzumom in restavracijo, bo preložena in bo tekla premočno za poslopljem konzuma, ki ga bo seveda treba porušiti. Poslopje vodenske šole, ki kot šola glede na lego in notranjo ureditev že zdavnaj ne ustreza več, se bo morda še uporabilo kot skladišče v sklopu novega konzuma. Primerno mesto za novo sodobno šolsko poslopje se bo našlo na Pravdičevem hribu. Ob novo nastalem trgu in sicer med Fortejevo in Hribarjevo hišo bo v letu 1948 zgradila tudi poštna Uprava novo moderno pošto poslopje. Elektrarna je odkupila Dež-Trboveljsko in namerava tu zgraditi več stanovanjskih hiš.

Toliko za enkrat na splošno k vprašanju regulacije Trbovelj. Čim bo ta dobila konkretnije oblike se k stvari še povrnemo. R. M.

Prostovoljno delo v okraju Trbovlje

Trbovlje, 9. 1. 1948. V prvem letu našega planskega gospodarstva beležimo ogromne uspehe prostovoljnega dela tudi v območju okraja Trbovlje. Kakor so delovni kolektivi Zasavskih premogovnikov v lanskem letu beležili prav lepe uspehe, niso za njimi zaostajali kolektivi Steklarne Hrastnik, Kemične tovarne Hrastnik, Cementarni in elektrarne Trbovlje, papirnice Radeče in ostali, ki so s svojim prizadevanjem omogočili izvedbo plana prvega leta planskega gospodarstva. Tako so tudi organizacije Osvobodilne fronte okraja Trbovlje sledile zgledu Ljubljane, Maribora, Celja in ostalih krajev naše republike Slovenije ter vztrajno s prostovoljnimi delom pomagale pri obnovi naše domovine. Med večjimi kraji našega

V partizanskem kraju Čemšenik je bilo napravljeno preko 4000 prostovoljnih ur. V Izlakah pri Zagorju so pri elektrifikaciji naredili 4200 ur, pri obnovi Toplic 200, pri obnovi šole 300, pri popravilu vaških cest pa preko 300. Vsega skupaj je bilo v Izlakah opravljenih preko 5000 ur. Vas Bohan v bližini Hrastnika je dala pri elektrifikaciji in ostalih delih 1500 ur prostovoljnega dela.

V izseljeniškem pasu Dole pri Litiji so dali člani OF preko 1500 ur pri obnovi prosvetnega doma, setvi in popravilu vaških cest. Vas Bevsško pri Trbovljah je dala pri raznih manjših delih preko 600 ur prostovoljnega dela.

Pohvalno se je izkazala vas Trojane, ki je dala pri obnovi šole 1125

ur pri prostovoljnem delu. Vsega skupaj so opravili 503 prostovoljnih ur z 78 udeleženci.

Cimerno, Marsikdo ne ve za gorsko vasico Cimerno, ki spada pod KLO Radeče. Na strmi planoti med St. Jurjem pod Kumom—Dobovcem in nad vasjo Podkraj so raztresene hišice, kjer stanujejo prebivalci vasi Cimerno — Člani OF so v letu 1947 naredili 285 ur prostovoljnega dela. Uredili so cesto Cimerno—Studence in Cimerno—Jelovo. Prebivalci so naročeni na »Kmečki glas«, »Kmečko ženo«, »Slovenski poročevalec«, zanimajo pa se tudi za naš ostali tisk, posebno pa za knjige. V lanskem letu so popravili več gospodarskih in stanovanjskih zgradb, izvedli v celoti setveni načrt. Zelo se zanimajo za razne sestanke, na katerih razpravljajo gospodarska in politična vprašanja.

Lokavec. Pri železniški postaji Rimske toplice zaviješ na desno po cesti strmih ovinkov in ozki dolini proti Junklostru, ki je znano marsikateremu partizanu. Pri Blatniku greš čez brv na desno v Lokavec, kraj in središče partizanskih borb. V KOOF Lokavec imamo 135 članov OF. Skoraj vsaka hiša je naročena na »Kmečki glas«, delno pa tudi na »Slovenskega poročevalca« in »Ljudsko pravico«. Imamo redno mesečne sestanke na katerih smo razpravljali o vseh važnejših gospodarskih vprašanjih. Zanimamo pa se tudi, kaj se dogaja v svetu in pri nas doma. Med letom smo popravili tri mostove in to s prostovoljnimi delom. Zelo smo bili veseli, ko so nas med letom obiskali rudarji iz Trbovelj, ki so nam prinesli več vrst orodja in ves dan prav pridno popravljali razno orodje, čevlje itd. Ob zaključku pa so nam mladinci iz gimnazije Trbovelj pridelali lepo kulturno prireditev. Tudi sami skušamo delovati na kulturno-prosvetnem polju. Lansko leto smo imeli sicer slab pridelek, kljub temu pa gledamo z zaupanjem v bodočnost, saj vemo, da je naša.

Marno: V KOOF Marno imamo 220 članov OF in smo ustvarili dobro povezavo z vsemi množičnimi organizacijami poleg sodelovanja pri obnovi, kjer smo v prvem letu petletke uredili popravilo in preložitve krajevnih cest, napravili sadno sušilnico, elektrificirali vasi Unično, Krišandol ter Bezovo, imamo za letošnje leto v načrtu popravilo ceste Marno—Krišandol ter vodovod za Unično. V lanskem letu smo naredili 10.000 prostovoljnih ur in čez 200 voženj s konji. Setveni plan smo izvršili 100%; oddali smo vse pridelke, ki so bili predpisani, poleg tega pa smo tudi kontrahirali. Delno smo zaostali pri oddaji klavne živine. Zelo je razgiban prosvetni odsek, ki je tekom leta ustanovil lepo knjižnico. Sedaj imamo 300 knjig, leposlovnih, poučne, mladinske, za katere smo dali preko 10.000 din. To vsoto smo dobili največ z igranjem iger; uprizorili smo tri. Od dohodka iger po smo odstopili tudi za šolo na Dolu pri Hrastniku 3000 din za popravilo poslopja.

Prosvetni odsek Marno je priredil v letu 1947 izlet na rojstni dom maršala Tita. Pri tej priliki smo si ogledali državno ekonomijo na Biželskem. Skupno s podružnico Sadjarskega in vrtnarskega društva smo imeli ob priliki otvoritve sadni ogled. Glavna ovira, da delovanje na kulturno-prosvetnem polju še ni popolno, je to, da nimamo primernega prostora. Zato je naša želja, da tudi v našem kraju zgradimo združni dom, ki bo središče kulturnega in prosvetnega delovanja našega kraja.

KOOF Bevsško ima 100% organizirano članstvo.

V KOOF Bevsško smo 100% organizirani v OF. Vse množične organizacije delujejo zadovoljivo, edino organizacija AFŽ peša kljub temu, da ji skušamo pomagati.

Na časopise smo naročeni v veliki meri; za Prešernovo knjižnico pa jih imamo samo 9. Odbor OF je skupno s KLO izdelal načrt dela v petletki. Za letošnje leto imamo predvideno graditev transformatorja, za katerega imamo že ves material. Naredili bomo sadno sušilnico v vasi Leskovec, v vasi Vižgarje pa bomo napravili rezervoar za vodo. V samem OF odboru smo razrešili tovariša Cater Franca, ker ni delal niti prihajal na seje in na njegovo mesto postavili Bratun Slavkota, ki je pokazal voljo do dela. V letu 1947 smo opravili na prostovoljnem delu sledeče: poglobitev cevi pod mostom s 120 urami, poglobitev vodovoda 125 ur, popravili novozgrajeno cesto in odstranili plaz, v 159 urah prestavili vodne izlivke pri Sušniku in Tomcu, in dovoz materiala 200 ur, naprava mostu čez potok Bevsčico 150 ur. Skupno smo napravili 595 ur v vrednosti 19.575 dinarjev. Sedaj se pripravljamo na nove naloge, katere nas čakajo v letošnjem letu.

Dopis iz Bobna

V območju KOOF Boben imamo vključenih v OF 255 članov. KOOF Boben sodeluje v tesni povezavi s KLO Čeče, v vseh akcijah, pri odkupih, pobiranju davkov in organizaciji prostovoljnega dela. Imamo redne mesečne sestanke, na katerih se seznanjamo z različnimi problemi. Doslej smo prispevali za obnovu 1925 delovnih ur in 74 voženj v vrednosti 25.000 dinarjev. V letošnjem letu imamo glavno nalogo, da nudimo vso pomoč KLO Čeče pri elektrifikaciji.

KOOF Loke - Kisovec ima 700 naročnikov na razne časopise

KOOF Loke Kisovec je znal razgibati in zainteresirati svoje članstvo za naš tisk. Danes imajo v KOOF Loke Kisovec 700 naročnikov na razne časopise. Slovenski poročevalec 180, Ljudska pravica 85, Delavsko enotnost 240, Naša žena 36, Mladina 22, Kmečki glas 35, Tovariša 15. Na ostale liste pa 87 izvodov. Poleg tega pa je naročeno na Prešernovo knjižnico 60 naročnikov, kar pa je vsekakor premalo. Zelo aktivni so člani OF v delu na prosvetnem polju in fizikulturi. S sodelovanjem KLO so si zadali za leto 1947 sledeče naloge: Da se obnovijo prostori za KLO, zgradi gasilni dom, kjer bi bila začasno ošnovna šola, kar pa se ni izvršilo, ker ni bilo potrebnega materiala na razpolago.

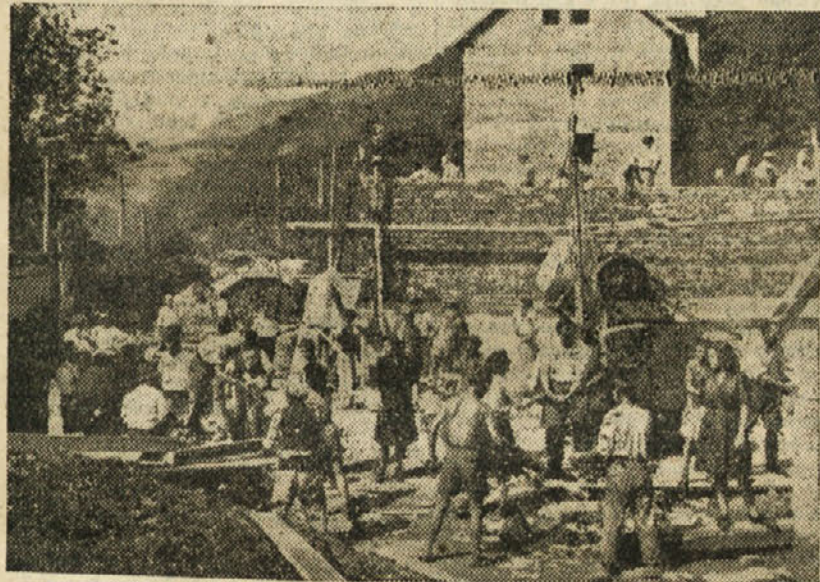
Popravili so krajevne ceste in federalno na območju njihovega KLO. Ruševine stare šole so odstranili. Uredili so si letno telovadišče za fizikulturo, ustanovili so štiri gospodarska podjetja, elektrificirali so vasi Vrh in Zavine in napravili vodovod v vasi Podkraj. Pri vseh navedenih delih se je naredilo preko 9000 ur prostovoljnega dela. Za letošnje leto imajo v načrtu graditev treh rezervoarjev za vodo in ureditev cestne razsvetljave na federalni cesti. Lojze.

Kazen zaradi nepravilnega dela z učencem

Tov. Sumej Anton, ključavničar v Cementarni M. G. Zidani most, ima čisto svoje metode pri vzgajanju in strokovnem dviganju našega najmlajšega kadra.

Omenjeni tovariš je začel čisto po starem načinu, ki so ga uporabljali v stari Jugoslaviji. Predstavlja si, da smo še v starih časih naših mojstrov, ko učenec ni dobil lepe besede, ampak je bil tepen za vsako napako, oziroma nepravilnost, ki jo je storil pri svojem delu. Tudi ta tovariš je učenca Kumej Antona hotel malo privzdigniti z nogo po zadnji strani. Ne vemo pa, ali je hotel vaditi fizikulturo ali nekaj sličnega. Vendar je bila o tem obveščena inspekcija dela, ki je požrtvovalnemu fizikulturniku odmerila za dvig noge na učenca pet sto dinarjev.

Upanje imamo, da ga bo takšno gojenje fizikulture na račun drugega, oziroma na telesu svojega tovariša, spametovalo. Nejc.

Prostovoljno delo v Hrastniku

okraja kot Zagorjem, Hrastnikom in Trbovljam je potekalo tekmovanje, kdo bo prispeval čim več prostovoljnih ur in s čim več udeleženci.

V letu 1947 so člani OF okraja Trbovlje opravili 242.751 prostovoljnih delovnih ur. Vrednost tega dela je 2.427.510 din.

Sindikalne podružnice Trbovelj so dale 3059 udeležencev z 12.633 urami v vrednosti 176.494 dinarjev. Posamezna dela pri gradnji Sindikalnega doma 1186 udeležencev, izvršenih 3689 ur. Pri delih na stadionu 288 udeležencev z 917 urami. Ob priliki festivala dela 331 udeležencev z 1120 urami. Razne ostale akcije 321 udeležencev s 4643 urami.

Zenske okraja Trbovlje so dale v letu 1947 preko 30.000 ur za razne akcije. Sindikalna podružnica rudarjev je dala preko 2000 ur pri prostovoljnem delu na podeželju.

Vas Podkraj je dala 503 prostovoljnih ur pri gradnji žičnice za prevoz šolskih otrok čez Savo, pri popravilu cest, pomoč kmetu Potočinu, ki je imel požgano hišo.

KOOF Cimerno je dal pri popravilu cest 285 ur prostovoljnega dela. V Hrastniku je bilo opravljenih lepo število ur pri gradnji stanovanj, pri steklarni in kemični tovarni, popravilu cest, pri obnovi v Turju, Razborju, St. Juriju pod Kumom, pri vodovodu, stadionu in pomoč kmetom pri delu. Vsega skupaj je sodelovalo 2443 udeležencev, ki so naredili 17.450 prostovoljnih ur. Med prostovoljci se je najbolj izkazal Čop Miha, ki je napravil 160 ur, po 150 ur so naredili Kočar Avgust iz rudnika, Babič Just, Klanjšek Jože, Drame Stanko in Leskovšek Jože iz Steklarne. Prav posebno se je odlikovala celotna četa mladinske delovne brigade. Prav dobro se je izkazal KOOF Marno, ki ima v prvem letu petletke preko 10.000 prostovoljnih ur, z vprežno živino pa 200 voženj, popravili in preložili so tudi več krajevnih cest, napravili sadno sušilnico, elektrificirali vasi Unično — Krišandol — Bezovo.

ur, pri elektrifikaciji 616 ur, pri gradnji sadne sušilnice 672 ur, vsega skupaj 2413 ur. prostovoljnega dela.

KOOF Dobrava, ki ima 78 članov OF, je naredil pri raznih delih preko 700 ur. V Loke—Kisovcu je pri vseh prostovoljnih delih sodelovalo 700 udeležencev, ki so pri raznih delih, kakor pri gradnji mostu, popravilu cest, pogozdovanju, obnovi poslopij, naredili preko 9000 ur prostovoljnega dela.

V območju KOOF Kotredež je sodelovalo pri prostovoljnem delu 70 udeležencev, ki so naredili 1600 ur.

KOOF Zagorje je prispeval veliko število prostovoljnih ur pri obnovi in pri raznih delih, to je pri gradnji zdravstvenega doma, gradnji stanovanj, popravila cest, pomoči kmetom, vsega skupaj 18.000 delovnih ur. Mladina okraja Trbovlje je naredila pri gozdnih poteh, regulaciji Lijaka, na cesti Celje—St. Peter 129.080 prostovoljnih ur, dočim dela na progri Samac—Sarajevo niti niso všteta. Vse to opravljeno delo dokazuje, da se tudi oni zavedajo važnosti naše petletke in bijejo isto borbo kot rudarji in tovarne okraja Trbovlje.

Delo organizacij OF okraja Trbovlje

V vasi Podkraj so včlanjeni v OF vsi prebivalci in redno plačujejo članarino. Prebivalstvo zelo rado bere, posebno mladina, ki se zanima tudi za literaturo.

Zaradi oddaljenosti pa je zelo nedredna dostava časopisov. V nabavno prodajni združbi so včlanjeni vsi prebivalci vasi Podkraj. V Podkraju so v teku leta 1947 organizirali odkupe, izvedli setveni plan, imeli so več gospodarskih predavanj poleg rednih sestankov. Prebivalci so se v veliki meri javili na prostovoljno delo ter sodelovali pri gradnji žičnice, s katero je omogočen prevoz otrok čez Savo. Sodelovali so pri popravilu ceste Radeče—Podkraj, pri gradnji pogorele hiše Potočin Jerneja, oni pa, ki so v službi na železnici ali pa v Steklarni v Hrastniku, so tudi tam sodelo-

Zveza borcev NOV okraj Trbovlje bo pomagala graditi zadružne domove

Pred nedavnim je bil v našem okraju za udeležence NOV pomemben dan. Vršila se je ustanovna skupščina »Zveze borcev NOV« za okraj Trbovlje. Na skupščini so se zbrali delegati, da ustanove organizacijo v okraju, ki bo sedaj v času mirne izgradnje domovine v okviru Fronte dvigala zavest in voljo, da zmagovalno dokončamo borbo za naš napredek. V današnji dobi smelega polleta dela ter pri ogromnih naporih, da izvršimo naloge, ki jih postavlja pred nas čimprejšnja izvršitev petletke, da dnevno izboljšujemo življenjski nivo delovnega ljudstva, se je občutila med borci in aktivisti nujna potreba, da si osnujejo krepko organizacijo, ki jih bo povežala tudi sedaj, ko je prenehala vojna vihra.

V organizacijo »Zveze borcev« se morajo vključiti vsi naši demobilizirani borci, aktivisti s terena, skratka vsakdo, kdor je v kateri koli obliki sodeloval v borbi, podpiral narodno-osvobodilno gibanje in tako zaveščno doprinesel k naši veliki zmagi nad okupatorji in domačimi izdajalci. Člani, organizirani v enotno organizacijo »Zveze borcev«, bodo skrbeli, da se vse zgodovinske pridobitve borbe krepke ohranijo, razvijajo v korist skupnosti ter da se tradicije v vseh oblikah vtisnejo ljudstvu v nepozabnem spomin ter da se vzgaja naša mladina v duhu teh pridobitev. Nikdar ne sme biti pozabljena doba leta 1941, ko se je oglašil od vasi do vasi — od človeka do človeka — klic OF, ki je pozival k borbi. Nikdar ne smemo in ne moremo pozabiti stotisoče in stotisoče tistih, ki so trpeli, krvaveli ter dali življenja za našo svobodo. Ne moremo in ne smemo pozabiti na bolečine mater, ki so jim etreli rezali srca, ko so jim padali sinovi — hčere...

Zato mora zveza, zavedajoč se svoje velike naloge, svojih sil, ki so jeklenele tekom zmagovalne borbe, vložiti tudi sedaj vse sile v to, da se povsod vztrajno bori proti tistim, ki bi hoteli rušiti v katerikoli obliki vero in obrambno moč naše nove ljudske države. Kjerkoli se bodo nahajali člani zveze, morajo pomagati reševati naloge in vprašanja, ki stoje pred našo ljudsko oblastjo, saj ljudska oblast je prav plod borbe vseh. Vsi problemi naše mirodopske izgradnje so obenem problem »Zveze borcev NOV«. Člani zveze se morajo prav tako kot člani borbe boriti za ljudi, od človeka do človeka, pravilno prenašati in tolmačiti naše naloge ter na ta način pomagati aktivizirati vsakega počinca. Če so to znali v času borbe v krajih, kjer je nenehno kontroliral okupator kjer je delovala tudi njegova močna propaganda, kjer so zapirali, prepevali, ubijali, — bodo znali tudi danes, ko je naša dežela svobodna in lahko z dejanji prepičujemo in uverjamo ljudi o pravilnosti svojega dela. Posebno bodo morali člani zveze skrbeti in sodelovati pri našem gospodarstvu. Naj ga ne bo vprašanja v naših industrijskih centrih ali pa na vasi, kjer ne bi član zveze sodeloval, pomagal, svetoval. Posebno pazno se mora polagati na oddaljenejše vasi v naših izrazitih partizanskih krajih, v krajih, kjer je sovražnik rušil in pustošil. Treba je, da gremo tja, kot smo šli za časa borbe, da ljudi poučujemo, da jim pomagamo, da nenehno vzbujaemo v njih voljo do dela, da se jim oddolžimo in da jih iztrgamo iz njihove osamelosti. Dostikrat skišimo, da so od takrat, ko so prenehale pokati puške po okupatorju, zopet sami. Malokdaj še pride kdo, ki se spomni, da je tudi njim treba nenehnega pouka, če hočejo, da sodelujejo pri današnjem tempu preobrazbe. Ob demobilizacijah, ko so se demobilizirali borci se je marsikomu storila krivica in to ne samo borcev,

pač pa tudi tistim, ki so podpirali NOV, tako posameznikom kakor tudi predelom. Zato bodi predvsem skrb, da se odpravijo takšne in slične napake. Maršal Tito je ob priliki ustanovnega kongresa »Zveze borcev NOV« v Beogradu naglasil, da se je vodila dosedaj premajhna skrb za te ljudi, da je treba te napake vztrajno in trajno odpravljati. Zato bo ena izmed prvih nalog zveze, da te napake tudi na našem terenu kjerkoli se ali se še bodo pojavile, — odpravimo. Tudi pri obnovi mora pomagati zveza. V našem okraju je precej vasi še porušeni, posebno Razbor in Dole pri Litiji. V letošnjem letu bomo organizirali akcije, da še bolj kot do sedaj pomagamo tem krajem, da se čimpreje obnovijo. V letu 1948 je pred nami velika akcija za gradnjo zadružnih domov. Tudi pri tem bo »Zveza borcev NOV« storila svoje. S tremi brigadami »Zveze borcev NOV« vojske, ki bodo v skladu s sklepi na ustanovni skupščini formirane, bomo izdatno pomagali pri gradnji teh domov, kajti zavedamo se, da bomo z gradnjo teh domov mnogo pripomogli k prosvetnemu in gospodarskemu dvigu naših partizanskih krajev.

Da se bomo člani zveze kulturno udeleževali, da bomo dvigali v vrstah članov prosveto, bomo organizirali v duhu partizanskih mitingov kulturno - prosvetne prireditve ter bomo pred vsem iz naših centrov šli v vasi po naši okolici ter tako zopet poživili prosvetno delo, ki se je začelo že za časa borbe in je bilo tudi zelo razgibano. Prireditve, ki se bodo prirejale, morajo biti dostojne, dovršene.

Po naših gozdovih, grapah, ob ce-

stah in drugje so še pokopani mnogi borci in borke, o katerih grobovih se ne vodi dovolj brige. Zveza bo skrbel, da se jih prekoplje, oziroma da se jim postavijo dostojni spomeniki.

Iz vsega sledi, da to ne bo organizacija v duhu združitev starih veteranirov, kot je to v kapitalističnem svetu, ampak »Zveza borcev narodno osvobodilne vojne« bo organizacija s ciljem, da pomaga pri naših dnevnikih naporih v borbi za lepše življenje, ki bo dajala nove kadre, katerih se bo našlo dovolj v njenih vrstah. S takšnim delom bo zveza pravilno izpolnjevala naloge, ki bodo postavljene pred njo, ter s tem dokazala Komunistični partiji, ki je vodila in izvajala zmagovalno narodno-osvobodilno vojno, vso svojo predanost in hvaležnost.

Do sedaj so ustanovljene v okviru okrajne »Zveze borcev NOV« krajevne zveze v Trbovljah, Hrastniku, Zagorju, Radečah in v Loke-Kisovcu. Seveda se bo število krajevnih zvez večalo, odvisno od dotoka članov v raznih predelih. Vsakdo, kdor se še ni prijavil v »Zvezo borcev NOV«, naj to nemudoma stori, da olajša organizacijsko delo zveze. — Da bodo naše krajevne zveze aktivne v delu, iniciativne pri iskanju oblik reševanja predstojećih nalog, smo sigurni, saj vidimo v našem okraju uspehe silnega delovnega poleta, ki objema naše delavce, žene in mladino. »Zveza borcev NOV« bo s krepkim sodelovanjem OF, AFŽ, mladine in sindikatov brezdvomno ogromno doprinesla k izpolnitvi petletke. To bo naša najlepša oddolžitev neštevilnim padlim soborcem za našo današnjo stvarnost.

Medalje dela — priznanje najzaslužnejšim borcem za plan

Hitra in uspešna obnova naše domovine, kakor tudi velikanski uspehi, doseženi v borbi za ureditve in preokorajenje petletnega plana, nam v polni jasnosti prikazuje visoko zavest in požrtvovalnost našega delavskega razreda. V tej planski bitki posebno izstopajo iz milijonskih množic borcev za plan naši najboljši in najzaslužnejši delavci, ki s svojo požrtvovalnostjo in visoko proizvodnostjo svojega dela ter novatorskimi in racionalizatorskimi predlogi predstavljajo primer novega socialističnega odnosa do dela in ki so postali heroji obnove in izgradnje naše domovine.

Da bi se izkazalo tem najboljšim delavcem in delovnim kolektivom in potom njih vsemu našemu delavskemu razredu zaslužno priznanje, je Ljudska skupščina FLRJ sprejela pred kratkim zakon o uvedbi »Medalje dela«, to je novega odlikovanja za delovne zasluge poleg »Reda dela« I., II. in III. stopnje, ki je bil uveden že maja 1945.

Pravilno pojmovanje socialnega zavarovanja je tudi del izvršitve našega plana

Za izvedbo plana je poleg požrtvovalnosti v delu potrebna tudi zavestna delovna disciplina.

Trboveljski okraj je pretežno industrijski in šteje 45.000 prebivalcev, med katerimi sta dve tretjini prebivalstva, ki sta v sklopu socialnega zavarovanja. Dočim večina delavstva in njihove družine pravilno razumejo pomen današnjega socialnega zavarovanja, se še vedno najdejo nekateri, ki to izkoriščajo. Iz podatkov na federalnem zavodu je razvidno, da še

vance samo sedem zdravnikov: v Trbovljah trije, med njimi eden šef bolnice, v Hrastniku eden, v Zagorju dva in v Radečah eden. Povprečno pregleda en zdravnik preko 100 zavarovancev. Pri pregledu visokega števila obolenj opazimo precejšnjo pomanjšanost v ravnanju s stroji, ker tudi varnostne naprave še niso povsod zadovoljive, kakor tudi higijenske razmere, ki se sedaj stalno izboljšujejo in urejujejo pod pogoji ljudske oblasti. Velik procent je tudi v revmatičnih obolenjih, ki so deloma vzrok iz časa okupacije, največ pa je bilo

iz vrst malih kmetov, ki imajo doma posestvo in delajo pri rudniku ali tovarni ter so bili najraje bolni v času žetve, košnje, mlače in drugih večjih poljskih del. Gnojna vnetja, male ranice, ki so dobljene med delom, na katere pa se seveda po navadi ne polaga nobene pozornosti, so tudi vzrok velikemu številu obolenj. V staležu dela nezmožnih je tudi velik procent zavarovancev, ki čakajo na upokojitve, nočejo pa narediti prošnje za upokojitve, ker se boje, da bi izgubili stanovanja. Stanovnjakovo vprašanje v revirjih je še vedno pereče, kljub temu da se je v letošnjem letu mnogo gradilo. Nepravilni odnosi nekaterih zavarovancev do podjetja in socialnega zavarovanja se kažejo v mnenju, da je podjetje, oziroma soc. zavarovanje nekaj, kar se mora izkoriščati. V tem primeru bo treba v revirju še mnogo političnega dela v sindikatu, da se prikaže tudi tistim, ki nepravilno razumejo socialno zavarovanje, kakšne ugodnosti nudijo danes socialno zavarovani delavcem in kolika je škoda za skupnost od strani izkoriščevalcev zavarovanja, na drugi strani pa je to ovira doseganja plana. So pa tudi nekateri, ki kar iz navade jemljejo dopust, ker je visoka hranarinja dosti večja od normalnega zaslужka. Marsikateri delavec, ki je pretekli mesec dobro zaslužil vzame potem bolniški dopust, ter dobi na hranarini več denarja kakor bi ga dobil pri delu. Zelo številna so tridnevna obolenja in marsikdo, ki naredi plavega, se javi bolnega in na račun socialnega zavarovanja ostane tri dni doma. Velike važnosti je izvajanje kontrole. Pri pregledu bolnikov, se je tudi pokazala krivda s strani obratov, da delavca, ki je bil po končanju bolniškega dopusta zopet zaposlen, obrat še vedno vodi v staležu bolnikov, kar je ugotovila kontrola sindikatov. Pazno je treba posvetiti tudi pravilnemu izkoriščanju zdravil, kajti dogajali so se slučajji, da je zdravnik komu izmed zavarovancev predpisal zdravilo, kljub temu, da je bil trdno prepričan, da mu ne bo nič koristilo in to samo zaradi tega da se ga znebi. Na ta način so bile velike vsote denarja zapravljene. Tudi primer, da je bil zavarovanec izločen iz staleža, drugi dan pa je spet prišel z bolniškim listom v ordinacijo drugega zdravnika, se sedaj, ko se izvaja stroga kontrola, ne dogaja več. Celoten pregled letošnjega leta v pogledu socialnega zavarovanja nam daje sliko, da je treba v revirjih več političnega dela v sindikatih in ostalih množičnih organizacijah in s pravilom prepričevanjem dokazali našemu delavcu pravilno perspektivo do dela in socialnega zavarovanja.

Tudi zmanjšanje odstotkov nepravilnih obolenj pomeni zmago in izvedbo plana.

Obvestilo

Mestni odbor »Zveze borcev NOV«, obvešča vse udeležence, da se izdajajo in sprejemajo prijavnice za sprejem v članstvo »Zveze borcev narodno osvobodilne vojne« vsak dan od 17. do 18. ure v prostorih Rudarskega doma, na sedežu Mestnega odbora osvobodilne fronte.

Opozarja se vse, ki še niso izpolnili prijavnice, da to takoj izvršijo. Smrt fašizmu - svoboda narodu!

ŠIRITE TISK OP!

„Kralj na Betajnovi“ v Trbovljan

Kulturno umetniško društvo Lojzeta Hohlkrauta v Trbovljah nam je v soboto dne 13. decembra 1947 predvajalo Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«, eno najboljših Cankarjevih del tako po svoji umetniški vrednosti, kakor po svoji idejni globini in vzgojnem pomenu ter ponazoritvi krivičnega družbenega reda pri nas v preteklih desetletjih.

Uprizoritev »Kralja na Betajnovi« spada brez dvoma, kakor vsa Cankarjeva dramska dela sploh, med težje naloge in zahteva od igralcev že precej znanja in izkušenosti, zato tem bolj cenimo naše kulturno-umetniško društvo, da se nam je predstavilo prav s tem delom in nam ob vstopu v gledališko sezono z njim tako rekoč nakazalo svoj program, pokazalo, da hoče na trboveljski oder postaviti resnično kvalitetna dela in vnesti v naše gledališče umetniško višino.

Režija je bila v spretnih rokah prof. A. Pimata, ki je dokazal, da je kos svoji nalogi. Gledališče razpolaga z zelo dobrim kadrom, ki pa se bo s prednašanjem kvalitetnih del kakor je »Kralj na Betajnovi«, še izpopolnil. Igralci so v celoti prav dobro izvedli svojo nalogo. Najboljše je svojo vlogo rešil pač Maks, v osebi M. Raka. V začetku je bilo opaziti sicer prav rahlo nesigurnost, ki pa je prav kmalu skopnela in je postal iz prizora v prizor bolj in docela siguren samega sebe in svoje vloge, ki jo je odlično izpeljal. Priznati je treba, da je med vsemi vodilnimi vlogami bil edini, ki se je resnično ves vživel v svojo vlogo in se s tem tudi najbolj približal Cankarjevemu liku potepuškega, pa do največje mere poštenega Maksa — osvvetnika.

Kantor je bil dober, vendar Cankarjevemu Betajnovskemu kralju ni bil dorasel. Po vseh predhodnih omembah v pogovorih pričakuje gledalec nastop Kantora vse bolj brezobzirnega, mrkega in neizprosno surovega, da bo vsa njegova pojava, vsaka kretnja, vsaka beseda razodevala mogoča, brezobzirna, ki mu nobeno sredstvo ni preizkušeno za doseg cilja. Na odru se pa pojavi človek, katerega zunanost in njegov mrki obraz razodevata vse ono, kar dejansko Kantor je, njegovo kretanje in njegov govor pa nista v skladu z njegovim mrkim obrazom. Kretanje je deloma prehitro, prav tako govor, njegov korak bi moral biti počasen, težak, njegovi pogledi oholi, njegove besede počasne, težke, ledene. Posebno občutno pa je opaziti to nesoglasje v govoru z

župnikom, v katerem bi moral pokazati ves prezir do cerkvenega pastirja in njegove moralne dvoreznosti, kajti Kantor je tip tirana, ki ljubi brezobzirnost in sovraži vse omahljivce okrog sebe, ki služijo njemu in njegovemu denarju in bi moral to tudi pokazati na viden način omahljivemu in pohlepemu župniku. Tega je natančen opazovalec pogršel in preveč občutil Kantorjevo prisiljeno hladnost. Prav tako je tudi v prizoru med Kantorjem in Maksom v drugem dejanju občutno opaziti nesoglasje med vsebino Kantorjevega govora in njenim zunanjim izrazom. Besede: »Ali veste, da jaz tega nočem? Nočem, prijatelj! Ali veste, da se igrate zelo nevarno? Glejte, jaz nočem, nočem plota, nočem vesti, nočem nog ukovanih! Jaz nočem! Ker jaz nisem tiholazec, sramežljiv, bojazljiv, omoraljen tiholazec. Jaz moram naprej, zatorej s poti, prijatelj!« — izražajo vse Kantorjevo brezobzirnost, ves njegov brutalni značaj, njegovo nenasitno, brezobzirno slo po moči in oblasti in sovraštvo do vsega, kar se mu zoperstavi na njegovi poti. Iz teh besed mora gledalec čisto določno začutiti Kantorjevo pripravljenost tudi z zločinom povzpeti se do cilja, ki mu ga narekuje njegov neukrotljivi gon po moči, ne samo to pripravljenost slutiti iz raznih predhodnih neotipljivih namigavanj Maksa. Vsaka beseda bi morala biti kakor z železom okovana, težka, da bi ustraševal ne samo Maksa, ki je pripravljen na vse, tudi na žrtve svoje lastne ljubezni in silne, globoko zatajevane želje po kosčku sreče. Namesto tega so te Kantorjeve besede zvenele vse preveč mehko in izzvenele v nevoljo trmastega otroka, ki mu nekdo odteguje igračo.

To bi bilo nekaj hib, ki motijo Kantorjev lik, priznati pa je treba, da je Kantor, kakršnega je postavil Cankar v svojo dramo, ena najtežjih karakternih vlog in zahteva za svoje polno prednašanje res dovršenega umetnika in je tov. O. P. svojo vlogo na splošno dobro rešil. V posameznih prizorih, zlasti na koncu prvega in v tretjem dejanju je bil odličen, še posebno pa v scenah s svojo družino, zlasti s Franko.

Med karakterne vloge v »Kralju na Betajnovi« spada poleg gornjih dveh tudi vloga župnika. Pripomniti bi bilo, da je tov. V. M. zelo dobro igral, da pa Cankarjevega župnika, v katerem se borita njegov čut dolžnosti cerkvenega pastirja z njegovo po- hlepstvom, ni postavil. To je bilo zlasti

opaziti v intermezzu z Lužarico, v katerem bi moral župnik nekoliko bolj določno pokazati svojo omahljivost, neodločnost in nesigurnost v borbi med krščanskim usmiljenjem dušnega pastirja in hlapčevsko vdanostjo kralju Betajnovi, ki mu bo za njegovo vdanost in privrženost sezidal nov farovž in hlev.

Maks, Kantor in župnik so vloge, ki zahtevajo sigurnost v nastopu, precejšnjo mero umetniškega čuta, izkušnost in zlasti najpistnejše notranje doživljanje, zato so v celoti dali — razen nekaj šibkejših točk — povezano trojico, ki je največ pripomogla k uspehi uprizoritvi »Kralja na Betajnovi«.

Med ostalimi vlogami bi bilo zlasti omeniti trojico: Hano, Kantorjevo ženo, njegovo hčer Franko in nečakinja Nino. Vse tri so bile dobre in kažejo odrski talent, vendar pa so, razen Nino, dokaj premalo pokazale spoštovanje in strah pred gospodarjem Kantorjem, kar je tudi deloma zakrivilo, da ga gledalec v njem ni gledal pravega družinskega in vaškega tirana. Hana, ki jo je podajala Bizjakova, je bila malo preveč energična in ni v celoti pokazala Kantorjeve žene-dekle. Vloga ji očitno ni prijala, ker je že ustvarjala res dovršene like. Franko je podala mlada igralka Plevčkova res čustveno, samo v scenah s Francem ni bila na visku. Njena igra je bila umerjena, seriozna in je ustrezala. Z vloge Nino je stopila na oder najmlajša moč Volačnikova, ki ima vse pogoje, da se bo pod strokovnim vodstvom razvila v igralko močnih kvalit. Konec je zadovoljiv, dobra je bila tudi Lužarica, prav tako Franc, zlasti v drugem dejanju v prizoru s Franko, vendar pa njegov nastop in izrazna mimika ter osebno zadržanje čisto niso bili v skladu z njegovimi besedami.

V celoti je torej uprizoritev »Kralja na Betajnovi« zelo dobro uspeša in pokazala, da razpolaga naša gledališka skupina v okrilju kulturno-umetniškega društva z igralci, ki so v stanju na naš podeželski oder prenesti nov gledališki duh, daleč od onega, ki smo ga bili vajeni doslej na podeželskih odrih, ko je kakršna koli odrska prireditev služila predvsem gledalcem v razvedrilo, prireditelju pa je šlo predvsem za finančni efekt. S to uprizoritvijo pa je naše gledališče nakazalo pravo smer, namreč, da je vsakega uprizorjenega dela prva naloga vzgoja in dvig kulturne ravni našega ljudstva.

Opazili smo precejšen napredek v izgovarjavi, kar je zaslug dramatur-

ginje prof. Janežičeve pa tudi vodstva odra, ki stremi za čim višjo umetniško raven gledališča. Scena je bila odlična ter nam je dokaz, da se vodstvo gledališča ne straši ne truda ne stroškov, da pokaže delo tudi v tem pogledu kot je treba. Osnutek za sceno je napravil mladi talentirani inž. arch. Molka

Zamenjava članskih izkaznic ima važen političen in organizacijski pomen

S 1. januarjem 1948 odnosno po izvršenem vplačilu sindikalne članarine za december 1947 se pričinja zamenjava dosedanjih sindikalnih članskih izkaznic za članske knjižice.

Iz zamenjave članskih izkaznic nikakor ne smejo razumeti naše sindikalne organizacije kot zadevo, ki predstavlja zgolj tehnično vprašanje. Ta zamenjava ima namreč tudi zelo važen političen in organizacijski pomen.

Znano je, da so dosedaj pošvečali mnogi člani sindikata vse premalo pozornosti svojim članskim izkaznicam, katere so pogosto izgubljali, zamazali, razcefrali itd. Številni politično nezgrajeni imetniki članskih izkaznic so zaradi svoje nizke razredne zavesti vse preradi pozabljali na redno plačevanje članarine. Takšni člani sindikatov se sklicujejo na svoje članstvo navadno samo takrat, kadar pričakujejo od tega kakšne osebne gmojne koristi, vse preradi pa se izmikajo stvarnemu sodelovanju v sindikalnem gibanju.

Zato je pred izročitvijo novih članskih knjižic nujno potrebno seznaniti člane s pomenom članskih knjižic. Obrazložiti jim je treba, da bodo nove članske knjižice v veljavi pet let, ter da se izdajo samo onim delavcem in nameščencem, ki imajo vplačano članarino najmanj za eno leto nazaj. Ob tej priliki je treba izvesti tudi propagando za hranjenje in čuvanje članskih knjižic. Prav tako je treba vsakomur pojasniti, da se bodo nudile vse ugodnosti, ki jih uživajo člani sindikata, samo onim delavcem in nameščencem, ki posedujejo pravilne (redne) članske izkaznice ali knjižice, kajti samo ti lahko dokažejo, da so redni in vestni člani sindikalne organizacije.

Sindikalne organizacije opozarjamo, da bo izšla v sindikalni založbi »Delavske enotnosti« v najbližjem času brošura s podrobnimi navodili o zamenjavi članskih izkaznic za članske knjižice.

O kulturno-prosvetnem delu 1947 v okraju Trbovlje

Ko polagamo obračun dela za kulturno-prosvetno delo v lanskem letu, se moramo nasloniti na statistične podatke, ki so nam bili tekom leta dani in po katerih smo sestavljali mesečna poročila. Ti podatki nam pokažejo izvajanje posameznih prosvetnih nalog v okraju.

Na podlagi statistike vidimo, da so storjeni šele prvi koraki in da nas čaka še ogromno dela, preden bomo imeli urejeno prosvetno polje tako, da bomo imeli nad njim popolno evidenco z vsemi dobrimi stranmi in napakami. Ta evidenca nam je nujno potrebna za razumevanje težav, ki se pojavljajo na terenu. Pripominjamo, da so podatki, ki jih bomo navajali, le približni, ker nam posamezni prosvetni sveti zadnje čase niso ali nič poročali ali pa le s skopimi besedami. Vendar pa nam bodo že te številke pokazale sliko, ki odgovarja delu na terenu, obenem pa, kje so najnujnejše naloge, ki jih bo treba spraviti v sklad s smernicami kultur, prosvet, dela. Oglejmo si najprej stanje delujočih prosvetnih panog v okraju.

V vsem okraju imamo okoli 45.000 prebivalcev. Okraj ima 25 KLO-jev z

dvema mestoma in 292 vasi. Do sedaj je prijavljenih na prosvetnem odseku 13 gledaliških družin, od katerih jih deluje 6 v okviru sindikatov in 7 v okviru OF. Če si ogledamo programe njihovih prireditev, opazimo, da se največkrat pojavljajo igre: Razvalina življenja, Raztrganci, Veseli dan ali Matiček se ženi, Domen in Svet brez sovraštva. Vendar pa zasledimo še pri nekaterih družinah Lumpacija vagabunda, Tri vaške svetnike in Pričaranega ženina, ki so preračunane na cenen učinek. Večkrat zasledimo v repertoarju, lahko rečemo čim dalje pogosteje, tudi igre: Milijon težav, Novi dom itd., kar priča, da si utira tudi sodobna sovjetska literatura pot na naše odre.

Število dramskih družin v našem okraju pa najbrž ni točno, ker zveemo za delovanje družine šele, ko prijavijo igro. Poleg dramskih družin imamo v okraju tudi en lutkovni oder, kar pa je odločno premalo za tolikšen okraj. Lutkovna gledališča bi se morala osnovati v vseh večjih krajih našega okraja, zlasti ker ne moremo nuditi številni mladini vsled pomanjkanja mladinskih dramskih

del, dramskih predstav. V Trbovljah so se lotili tega vprašanja že številni ljubitelji lutkovne umetnosti, vendar se stvar ni premaknila z mrtve točke.

V okraju imamo 4 moške, 2 mešana in 3 mladinske pevске zbornice, poleg številnih pionirskih zborov, ki obstajajo in delujejo na šolah. Tudi to število je za naš okraj dosti premajhno, zlasti če pomislimo, da je ljudstvo v našem okraju zelo naderjeno in da obstajajo v nekaterih krajih cerkveni zbori, ne morejo pa se ustanoviti zbori v okviru ljudske prosvete. V takih krajih prosvetni sveti prav gotovo ne vrše svoje naloge in se ne zavedajo, da je danes mogoče progresivno prosvetno delo le v okviru OF.

Imamo tudi 4 godbe, od katerih deluje ena v okviru OF, 3 pa v sindikalnem. Z izjemo trboveljske pa bodo te godbe opešale, če ne bodo pravdo dotokom novih, mladih moči. V splošnem lahko rečemo po poročilih, ki jih prejemanjo, da se mladina premalo izživlja v kulturno-umetniškem delu, bodisi ker je nismo še znali pritegniti k delu, bodisi da je še vse preveč ukorenjeno v njej naziranje, da je edino važna panoga, s katero se izplača baviti — nogomet. Na isti pojav nalezimo, namreč pri fizikulturi. Telovalnice so prazne, dočim je na pogometnih poljih ob vsakem času ločno živžava.

Glasbena šola v Trbovljah, ki ima

svoji podružnici tudi v Hrastniku in Zagorju, deluje marljivo, vendar tudi ona premalo skrbi za svoje kadre. Nujno je potrebno, da se bodo pričeli poleg številnih goslačev, pianistov in harmonikarjev vzgajati tudi gojenci za ostalih instrumentih, zlasti pa da se uvede sistematična šola za pevce, ki nam jih tako zelo primanjkuje, vsaj potrebujemo pevca, ki ima za seboj pevsko šolo. Potrebno bi bilo tudi, da bi se godbeni naraščaj ne uril samo v igranju instrumenta, marveč da bi vzporedno s tem študiral tudi teorijo, brez katere ne more nihče doseči popolnega obvladanja instrumenta. To pa mu lahko dá po priznanih pedagoških metodah samo glasbena šola. Zato naj bi se ves godbeni naraščaj zgrinjal samo okoli te, ne pa, da bi se oklepali samo privatnih godbenih učiteljev, katerim v ostalem ne odredimo sposobnosti.

Vse te kulturno-umetniške panoge so priredile do sedaj v letu 1947 52 prireditev, in sicer prosvetni sveti 36, LMS 26, AFZ 5 in sindikati 13. Razen tega je bilo prirejenih v okraju šest koncertov. Posamezne skupine so odhajale tudi na gostovanja izven našega okraja, katerih pa nismo v tem poročilu registrirali. Če primerjamo to poročilo s poročili iz drugih krajev n. pr. iz Prevalj, kjer so imeli okoli 290 kulturnih prireditev, potem vidimo, da je naše kulturno delova-

Problem cestnega prometa v Trbovljah

Po osvoboditvi je cestni promet v Trbovljah zelo oživel. Ni dvoma zakaj. Tu se nahaja sedež okraja ter drugi delovni in politično vodstveni centri. Če se opazovalec za trenutek zaustavi na Vodah pri restavraciji MLO Trbovlje, kjer je tudi avtobusna postaja, vidi živahno gibanje ljudstva in motornih vozil v obe smeri proti kolodvoru, kakor tudi proti trgu Trbovlje II. Človek bi dejal, to je ulični promet po izgledu večjega mesta, kar bi po svojem obsegu lahko tudi bil.

Ves promet pešcev se steka na edino vzdolžno cesto od kolodvora do trga Trbovlje II. ter se združuje s prometom motornih in ostalih vozil ter se tako živahno giblje od ranega jutra do poznih večernih ur neprenehoma.

Resnično bi se naš cestni promet mogel šteti v vrsto cestnega prometa v mestu, pač pa še z velikimi napakami, katere tudi sicer v mestu zapazijo kot slučajno, medtem ko so pri nas že kot »prirastle«.

Nekdo bi še pristavil, kaj nam manjka, v čem so napake ter zakaj se ne bi moglo tekmovati s prometom ostalih mest LR Slovenije.

Saj je vendar tudi to nekaj, če dnevno »drvi« gor in dolj toliko motornih vozil, naloženih z raznovrstnim blagom, dosti je tudi ljudi, ki se ne ozirajo na nikogar in križajo pota. Tudi kolesarjev imamo že precej, ki se sicer še vadijo ali »specializirajo« z upravljanjem koles v najgostejšem cestnem prometu, čeprav je to proti pravili cestnoprometnega reda?

Vse to je po obsegu prometa všteti v mestni promet in ni izključen uspeh pri tekmovanju za izboljšanje cestnega reda. Uspeh je odvisen od samoiniciativne discipline pešcev, vozila pa se že itak podrejajo oblastno izdanim predpisom.

Pristopimo k delu ter se držimo načela »drži desno — vozi levo«, in uspeh bo pozitiven.

V početku bo malo truda zaradi »cestne discipline«, v bodoče pa bo teklo vse kot je prav. Priljubeno takole:

Razdelimo si v mislih našo cesto po svoji širini na tri dele ali pasove. Dva dela prepustimo »drvečim«, kakor tudi pravijo »brezobzirnim« vozačem motornih vozil in kolesarjem, tretji del pasu pa naj obdrži pešci. Če se napotimo v smeri proti Trbovljam II, zavzamemo desni rob ceste, ki ima že delno vgrajen »pločnik« ali po mednarodnih cestnih predpisih dovoljeni

nje več kakor skromno. Kot prireditelji večjega stila smo beležili v septembru festival dela, ki so se ga udeležili vsi večji centri našega okraja, sedelovale pa so z nastopi skoraj vse pa noge prosvete. V zvezi s prireditvami pa moramo omeniti še eno dejstvo, namreč da ni imelo do sedaj naše prosvetno delo težnje po zblizanju delavskih in kmečkih množic. Prireditve se po večini niso prenašale s sedežev sindikatov na podeželje in obratno. Prav tako ni bilo opaziti čvrstega sodelovanja z zadrugami, kar bo vsakakor treba čimprej popraviti. Po obisku posameznih prireditelj pa moremo sklepati, da si prosveta utira pot v široke ljudske množice in da ne služi več samo peščici ljudi.

Kako je v našem okraju s knjižnicami? Imamo 4 mestne in 13 podeželskih, skupaj 17 knjižnic. Od teh 8 v okviru OF, 5 v okviru sindikatov, 3 LMS in 1 AFZ. Skupno imamo 8426 knjig, od katerih je bilo novembra prebranih 1728 knjig, bralo pa jih je skupno 664 bralec. Če pogledamo poročilo iz hribovitega tolminskega okraja, ki ima 34 knjižnic z 9761 knjigami in drugih po Sloveniji, lahko poudarimo, da naši ljudsko prosvetni sveti doslej niso imeli dovolj posluha za iniciativo od spodaj. Sedaj je v teku tekmovanje za dvig ljudskih knjižnic. V tem tekmovanju moramo stremeti za tem, da se bo naš okraj častno odrezal, saj ima vse pogoje, da dvigne

hojni pas na levi, torej se moramo držati leve strani. Pri tem je vedno misliti in tudi upoštevati, da sta ostali dve tretjini odrezani samo za vozila.

Ako menjamo smer, t. j. od restavracije MLO na Vodah proti kolodvoru, tedaj velja isto načelo za desno stran in narobe leva stran od kolodvora nazaj proti trgu. Ostali dve tretjini sta izključno za promet vozil.

Cesto slišimo govorjenje o »brezobzirnih« vozačih. Naj vas ne moti trušč motorjev ali topot kopit, ako se nahajate na pravilnem cestnem delu, kot smo si ga začrtali. Vozači se bodo držali svojih cestnih predpisov, ker oni že vedo, da se kršitelje cestno-prometnih predpisov kaznuje po uredbah in predpisih, ki jih zakon za razne — namerno storjene napake predvideva.

V pasu, kot smo si ga v mislih začrtali, se bomo izogibali nasproti prihajajočemu pešcu vedno le na desno. Ako pa koga na potu prehitavamo, tedaj ga obidemo ob njegovi levi strani. Pri prehodu voznega pasu (dve tretjini) se moramo poprej prepričati, če ne preti nesreča.

Za sestanke in razgovore večjega

„FILM“, KAJ BOMO IGRALI V TRBOVLJAH

V času od 17. do 19. januarja bomo tudi v Trbovljah imeli teden slovenskega filma. Predvajani bodo izključno filmi domače proizvodnje. Kronika predvajanih filmov vsebuje izbor najbolj uspešnih filmov domače slovenske produkcije. S tem bo dana gledalcem prilika, da si ustvarijo nazoren pregled rasti tehničnega in umetniškega napredka našega filma. Teden slovenskega filma je revija doseženih rezultatov v eni, pri Slovencih najmlajših kulturnih panog in se lahko trdi, da smo v tem pogledu naredili ogromen korak naprej.

V času od 24. do 26. januarja je pa na programu sovjetski film v naravnih barvah:

»Starinski Vodvile (AZ in FERT)

Film »Starinski Vodvile« je izredno zabavne vsebine in kaže visoko kvaliteto sovjetske filmske proizvodnje.

Kratka vsebina: Leto 1814. Moskvske ulice so polne veselih ljudi, ki slave zmago nad Napoleonom. Ivan Andrejevič Mordašev si utira pot skozi ulice, ki so polne ljudstva in išče človeka z začetnicami A in F — az in fert. Stara teta je zapustila vse svoje

knjižnice v vseh krajih našega okraja, to pa bomo dosegli le na ta način, da bo imel vsak kraj razen sindikalnih centrov, kjer se knjižnice že razvseselivo dvigajo, svojo centralno knjižnico, ki se bo hitro polnila z novozidanimi knjigami, brez katerih ne more biti danes nobena vas. Iz sedanjih knjižnic pa je treba izločiti vse knjige, ki ne spadajo vanje in ki ne delujejo vzgojno ali poučujoče na ljudstvo. Le tako bomo prišli do kvalitetnih knjižnic.

V zvezi s knjižnicami naj omenimo še kampanjo za Obzornik, ki se vrši že od 1. decembra in se bo zaključila 10. januarja 1948. Novi čas zahteva izobraženega človeka, ki bo z razumevanjem pomagal graditi naše gospodarstvo, zato je nujno potrebno, da se neprestano učil. Ravno v pomoč študiju in dviganju kulturne ravni naših ljudi pa je bil ustanovljen mesečnik za ljudsko prosveto Obzornik, ki je potreben slehernemu človeku, sleherni prosvetni panogi, društvu in šoli. Obzornik je list, ki pomaga vsakomur pri njegovem izobraževanju. V pomoč kulturno-umetniškemu udejstevovanju objavlja Obzornik različne članke, namenjene pevskim zborom, igralskim družinam, knjižnicam, predavateljem itd. Vsaka številka je bogato ilustrirana s slikami in risbami, posebno s področja kulturno-umetniških skupin.

(Dalje.)

številca ljudi od dveh ni mesto na ozkem pločniku, s tem se samo ovira cestni promet.

Disciplina naj obstoja v tem, da se v prometu pešcev ne sklepa »verig«, ker s tem zaviraš pešcem nujna pota. Ljubezen, ki jo gojiš do svojega prijatelja-ice, pokaži s pristojnim vedenjem v cestnem prometu. Prav to je glavni vzrok, da nekateri zavzamejo za pešce nevarno pot, ki je odrezana samo za vozače. Temu prisilnemu izogibanju so podvrženi starčki, revmatični ali drugače oboleli, invalidi itd., ker jim pešci ne dajo možnosti pravilnega izogibanja. Omenjeni se ne morejo hitro umikati pred vozili ali pa se začno umikati šele tedaj, ko jim je vozilo že za petami. Kdo je storil napako? — pešec ali voznik? Pri tako zadreženem postopku se lahko pripetijo cestno-prometne nesreče, ki zahtevajo večkrat tudi po nepotrebnem človeško žrtve.

Vse to ni v skladu pravilnega razvoja v cestnem prometu, posebno če ga hočemo všteti med mestni promet. Poizkusimo naše tekmovanje, ki ne zahteva od nas nobenih naporov, s pravilnim vedenjem v cestnem prometu pa bomo pokazali tudi na tem polju vsakemu tuju naše uspehe v prvi petletki

Ne nasedajte lažnim govoricam

Rudarji Zasavskega bazena tudi sedaj z članom delajo v proizvodnji premoga, ker se zavedajo važnosti plana. Vendar pa skušajo razni elementi ta delovni elan zmanjšati in z raznimi zlobnimi vestmi razdirati zavest našega rudarja. Znano je da jamski delavci, ki delajo pod najtežjimi pogoji, so za svoje delo tudi primerno plačani.

V zadnjih dneh se širijo po revirjih vesti, da kateri rudar zasluži več kakor 400 dinarjev na dan, ne bo dobil živilskih kart ter se bo moral oskrbovati iz prostih viškov.

To je nesramna laž — ena izmed potez reakcije ki na ta način skuša zmanjšati delovni elan in uspehe proizvodnje rudnikov Zasavskega bazena. Vsak naj bo brez skrbi, za delo je v naši državi plačilo, več dajš skupnosti, več dobiš. Rudarji revirjev Zasavskega bazena ne bodo nasedali takim lažem, ampak se bodo še bolj zagrizli v borbo za plan in z doseganjem in preseganjem plana zadajali reakciji smrtne udarce.

Obisk v Trboveljski bolnici

du starega leta 1947, ko smo natxdi

V Trboveljski bolnici smo ob prehodu starega leta 1947, ko smo čakali na novo leto 1948, doživeli zelo prijetno presenečenje. Okrajni sindikalni svet Trbovlje, rudarska podružnica in uprava bolnice so organizirali skromno svečanost za vse, ki smo se nahajali ta dan v bolnici, kakor tudi za uslužbence. Pripravili so nam prav okusno večerjo z raznimi priboljški. Moški bolniki so bili obdarovani s cigaretami in parom nogavic, ki so jih prejeli tudi otroci, žene pa so dobile še posebej zavike s pečivom.

Predsednik Okrajnega sindikalnega sveta, tovariš Zemljak Andrej, je izročil voščila in čestitke vsem bolnikom za Novo leto. V imenu bolnikov in uslužbencev bolnice pa se je zahvalil tovariš doktor Krasnik.

V vselem razpoloženju so nam zapeli pevci delavskega pevskega društva »Zarje«, ki so s svojim petjem mnogo pripomogli k lepemu večeru, katerega ne bomo kmalu pozabili.

Okrajnemu sindikalnemu svetu, rudarski podružnici in vsem, ki so pripomogli k obdaritvi, kakor tudi upravi bolnice in pevcem »Zarje«, naj bo na tem mestu izrečena zahvala.

Sindikalna podružnica bolnice.

Zasavski promogovniki imajo svojo ekonomijo

Rudniki Zasavskega bazena in tovarne v okraju Trbovlje so dobili svojo ekonomijo. Državno posestvo Hotemež, ki ga je po osvoboditvi oskrbovalo kmetijsko ministrstvo, je pred mesecem dni prešlo pod upravo Zasavskih rudnikov, ki pa mora oskrbovati tudi ostala podjetja in tovarne v okraju Trbovlje.

Na posestvu bodo pridelovali vse vrste zelenjave, sadje, gojili kokošje-rejo, čebelarstvo, predvsem pa živinorejo in vrtnarstvo. Uprava Zasavskih rudnikov ima v načrtu, da prevzame še več posestev v bližnji okolici, tako da bi se lahko v celoti oskrbovalo vse delavce okraja Trbovlje.

Veliko poslovanje v graščini Hotemež bodo sedaj preuredili in napravili 20 manjših stanovanj, kjer bodo naselili upokojenke, ki bodo imele lepo udobno stanovanje, na drugi strani pa bodo v pomoč pri delu. V sporazumu s kmetijskim ministrstvom bo narujen nov program petletnega plana, katerega glavni namen je, zadostno oskrbovanje delavstva s pridelki, ki jih je možno na tej ekonomiji pridelati.

Tovariš, tovarišica ali si že redni podpornik Socialnega fonda OF?